Ի ՏԱՐԻ 1923 — ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 7 ՄԱՐԳԱՑ 4382 — Հ. Տ. 13 ՅՈՒՆԻՍ 1890 — Ն. Տ. 25 ՅՈՒՆԻՍ 1890 — ՀԻՃՐ. 9 ԶԻԼԳԱՏԻ 1307 — ՁՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ԱՐԵՒ ԻՐԵՐ ԴՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՎԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ Գալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خانده آره‌وك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du Journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԻՆՆԵՐԸ ԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան գնահատած տարեմուտ	160
» » Կիսամեայ » »	80
» » Եռամսեայ » »	40
Գաւառաց » » » »	200
» » »	100
Օտար » »	50
» »	25
Յայտ. Տարեկան ...	6
Խմբագ.	1 համար գնահատեան ...

...aces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 13 ՅՈՒՆԻՍ, 1890

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՒՐՈՊԵԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ

Ո՛րչափ եւս խաղաղաւէտ յայտարարութիւնք եղած լլենին աւստրեւմաճառ. Պատուիրակութեանց առջեւ, բայց մէկ օրէն միւսն ո՞վ կրնայ երաշխաւորել եւրոպեան կացութեան հանդարտ և անվրդով ընթացքը. Տէրութիւնք յոտից ի գլուխ զինեալ, կազմ և պատրաստ կեցած են, և ամենափոքր խնդիր մը վառօդով լի տակառներուն կրակ տուող աննչան լուցկիի պաշտօնը կրնայ կատարել օր մը։ Ճակատագրային հակադրութեամբ մը, նոյն վայրկենին իսկ յորում եւրոպեան խաղաղութեան պահպանման յոյսեր և բաղձանքներ կը շուայլեր, Քալնոքի կոմս Սերպիոյ հետ վէճի մը կը բռնուէր, որ բաւական ցնցեց քաղաքական աշխարհը։ Սերպիա, Պուլկարիա, Յունաստան, ասոնք և այսպիսիք երկերկու միլիոն հոգւոյնց փոքրիկ ազգեր ու պետութիւններ են, որոց խօսքն իսկ ընել չէր արժեր, եթէ իրենց փոփուկ դրից պատճառաւ եւրոպական կարեւորութիւն ստացած չլինէին։ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ նման մեծ և հզօր Տէրութեան մը հետ Սերպիոյ նման մանրադիտական պետութեան մը վէճի բռնուիլն իսկ ծիծաղ կընար շարժել։ բայց ո՞վ չի գիտեր թէ այս անզօր ազգութեանց ետև մէկ մէկ մեծ Տէրութիւն կը գտնուի, և պզտիկներու կռիւը մեծերուն դրդիռ մը կընայ դառնալ։ Միթէ ասոր ապեցուցչի փորձերը չե՞ն տեսնուած։ Հարկ է միթէ հարցունել և պատճառը փնտրել երբ արժեթղթոց յանկարծակի անկումներ պատահին։ Բայց միթէ կը պակսի՞ն խնդիրներ որոց յեղակարծ մէկ երեւոյթը վայրկենապէս կամ տեւականապէս տագնապ մը պատճառէ։ Երէկ իսկ Լ. Թ-ԷՒ Պուլկարիոյ վրայ դրելով՝ կը պախարակէր առ գերիշխան Պետութիւնն ծանուցագիր մ'ուղղելու մասին պուլկար իշխանապետութեան վերագրեալ խորհուրդն, և նոյն պաշտօնագրոյն եւրոպեան լրագրաց մէջ հրատարակումն իբրեւ փորձ կը նկատէր եւրոպեան հանրային կարծիքը շօշափելու թէ արդեօք կը համակրի՞ օսմանեան ձեռնարկութեան մը։ Մեր պաշտօնակից ապահով է թէ եւրոպա չպիտի համակրի, և պուլկար կառավարութիւնն այնպիսի համարձակութիւն պիտի չունենայ։ Եթէ ունենայ, պէտք եղած դասն իրեն տալու պէտք չէ վարանիլ, կ'ըսէ։

Հարկ է միթէ այքերնիս պտըտցնել արեւելքէն յարեւմուտս և հիւսիսէն ի հարաւ, պրպտելու համար խնդիրներ որք հոգ կարենան պատճառել եւրոպեան քաղաքագիտութեան։ Մէկէ աւելի են այնպիսի խնդիրներ, և այս տխուր դիտակցութեամբ է որ եւրոպացի ամեն աշխարհաւորք, սրբատաուշ ներդաշնակութեամբ իրենց խաղաղասէր բաղձանքներն հաստատելով հանդերձ, Երեմիական ողբեր կը կարդան մարդկային իրաց անստուգութեան վրայ, որ զիրենք կը դատապարտէ սպառազինուելու, և միշտ սպառազինուելու, իբր թէ վաղը պատերազմի յայտարարութիւն պիտի ընդունին այս կամ այն կողմէ։ Զմռեռնանք սակայն թէ ո՛չ Ֆրանսացիք, ո՛չ Գերմանք, ո՛չ Ռուսք, ո՛չ Աւստրիացիք անմիջական պատերազմի ջերմագին եռանդէ չեն բռնուած, և ասոր համար ամենքն ալ ընտիր ընտիր պատճառներ ունին։ Ֆրանսացիք կը զգան թէ Գերմանիոյ հետ առաջիկայ պատերազմ մահու և կենաց կռիւ մը պիտի լինի։ Ամեն բան պիտի գրաւուն, կամ ամեն բան վրայ պիտի տան։ Ուստի, ըստ կարելւոյն դերազանցապէս պատրաստուելէն ետքը կ'ուզեն ձեռնարկել այնպիսի պատերազմի մը,—եթէ մինչև այն ատեն խաղաղ միջոցներով չլուծուի Ալզաս-Լոռենի խնդիրը։ Գերմանիա, եւրոպոյ մէջ իւր ազդային ամեն բաղձանքներն իրագործած, գաղթային ծաւալմամբ կը զբաղի, և խըներամով կը զգուշանայ պատերազմէ։ Ռուսիա իւր հրացանաց փոփոխումը չէ ամբողջացուցած տակաւին, և ռազմական ուղիներու և այլ զինուորական պէտքերու կատարելագործման կը սպասէ։ Աւստրիա իւր բազմատարբ Տէրութիւնն անակնկալ փորձանքի մը չմատնելու համար վեհերոտ զգուշութեամբ կը զգուշանայ պատերազմէն։ Իտալիա, իւր տնտեսական և դանձային ծանր դժուարութեանց մէջ, աւելի ծանր դժուարութեանց չուզեր մտնելիս անխորհուրդ ձեռնարկութեամբ մը։ Եւրոպեան կացութեան այս բովանդակութեան վրայ հա՞րկ է միթէ աւելցնել թէ՝ վեհ։ Սուլթանին շրջահայեաց քաղաքագիտութեան շնորհիւ՝ Թուրքիա միջազգային վեհութեան պահպանման հզօր գրաւական մ'ալ իւր կողմէ տալով։

Այս ամենայն ճշմարիտ է։ Բայց եւ այնպէս, իրաւունք ունին այն փորձաշխարհավարք որք ամենայն խոնարհամտութեամբ կը խոստովանին թէ վաղուան պատահելիքը չեն կրնար դուշակել, և հետեւապէս ոչինչ կրնան երաշխաւորել։

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ՕՐՈՒՆ ԽՆԴԻՐՔ

Վիեննայէ կը գրեն թէ, կ'ըսէ Մեծ. Օրէ-Նը-ն, մեծ կարեւորութիւն կը տրուի պուլկար կառավարութեան ը բռած ձեռնարկութեան ի Կ. Պոլիս, դերիշխան վեհապետութենէն խնդրելով որ բարեհաճի ճանչել Տիրապետնան իշխանին դիրքն ու պաշտօն։ Պ. Սթամպուլով այլ եւս տեղի չունենալով վախնալու արտաքին գործոց հրաժարեալ Նախարար Տքթ. Սթրանսքիի առարկութիւններէն, Մեծ Սոպրանյէն պիտի դեւմարէ, կարեւոր ուրուչութիւնք տալու։ Այս մասին Վիեննայի և Պերլինի դահլիճներուն միջեւ բանագնացութիւն տեղի պիտի ունենայ։ Աւստրիա ոյժ պիտի տայ Կայսերական, եթէ սա բարեհաճի հաստատել արդի իշխանին դիրքն ու պաշտօն։ Զանազան կողմերէ իրեն եղած առարկութեանց պուլկար վարչապետը կը պատասխանէ թէ Ռուսիա զէն ի ձեռին միջամտելու տրամադրութիւն չունի, և միւս Տէրութիւնք ալ ուզղակի կամ անուղղակի կը հաւանին։

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Սոֆիայէ կը ծանուցուի թէ իտալական դարձակատարը պուլկար կառավարութեան հետ բանակցութեան մտած է առեւտրական առաջամանակեայ կարգադրութիւն մը կնքելու համար նոյն հիման վրայ որով Անգլիա համաձայնեցաւ Պուլկարիոյ հետ։

ՍԵՐԳԻԱ ԵՒ ԱՒՍՏՐԻԱ

Սերպիոյ խնամակալ Պ. Ռիսթիչ, որ սերպ ազգին կառավարութեան հոգին է, այս օրերս Վիեննա կ'երթայ։

Կ'ըսուի թէ իւր աչքեր տկարանալ սկսելուն պատճառաւ, Պ. Ռիսթիչ ինքզինք ակնաբոյժի մը ցուցնելու պէտքն զգացած է։ Բայց իրօք ուրիշ հիւանդութեան մը դարման տանիլ կ'երթայ, Սերպիոյ և Աւստրիոյ կարի ձգտեալ յարաբերութեանց դարման տանելու։

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԴՈՐԾԵՐ

Փարիզէ կը ծանուցուի թէ անգլ. կառավարութիւնը ժամանակէ մ'ի վեր կ'աշխատի անգլիերէնը պաշտօնական լեզու ճանչցնել եգիպտոսի խառն դատարանաց մէջ։ Բայց Դահիրէէ եկած տեղեկագրաց նայելով, եւրոպացի դատաւորաց և փաստաբանաց շատեր այս նորութեան հակառակ են։

—Կը յիշուի թէ Ֆրանսա պայման դրած է որ եգիպտոսի հանրային պարտքերէն 200 հազար ոսկին յանձնուի Հանրային Պարտուց միջազգային յանձնաժողովոյն, որ Տէրութեանց միջեւ համաձայնութեամբ գործածէ զայն յօգուտ երկրին, մինչ եգիպտոսի կառավարութիւնն և անգլ. իշխանութիւնք ի սկզբանէ 150,000 ոսկւոյ դումար մը նոյն խնայութենէն յատկացուցած էին տարապարհակ աշխատութեան ընդման։ Սպասելով Ֆրանսայի հաւանութեան, տարապարհակ աշխատութեան ընդման փոխարէն 150 հազար ոսկւոյ յաւելումմ մ'եղած էր եգիպտացի ժողովրդեան վճարած տարեկան տուրքին վրայ, և այս յաւելուածական տուրք սովորաբար «Ֆրանսական տուրք» կ'անուանի Եգիպտոսի մէջ։ Յունիս 19ին, եգիպտոսի պատուիրակք Տիգրան փաշա և Պ. Փալմէր խորհրդակցութիւն մ'ունենալով Պ. Ռիպոյի հետ, ջանացին համոզել Ֆրանսացի նախարարն որ չընդդիմանայ 150,000 ոսկին տարապարհակի ընդման յատկացնելու։ Բայց համաձայնութիւն չգոյացաւ։ Կ'ենթադրուի թէ Պ. Ռիպօ ի վերջոյ պիտի հաւանի «Ֆրանսական տուրք» ճանչուած կալուածական տուրքին բարձման, որ Ֆրանսայի անուան արատ կը բերէ եգիպտացի ժողովրդեան մտաց։ Բայց եթէ մինչեւ վերջը Ֆրանսա հակառակի, ուրիշ կարգադրութեամբ մը նոյն գումարն հայթայթելու կը հարկադրի Դահիրէի կառավարութիւնը։ Ֆրանսայի կառավարութիւնը կը պահանջէ որ Եգիպտոս այս խնայեալ 200 հազար ոսկւոյ չափ գումարը գործածէ իւր բանակն ու զինուորական ոյժերն աւելցնելու և զօրացնելու, որպէս զի ըստ կարի չուտ քայլուին երկրէն Անգլիացիք։ Դահիրէէ կը հեռագրուի անդլ. լրագրաց թէ եգիպտացի շատ մը երեւելիք կը մերժեն եգիպտացի զօրքն աւելցնելու գաղափարը։ Բայց քանի որ եգիպտոսէն օր յաւաղ ելնելու գաղափարէն չսխորժին, Անգլիացիք բնականապէս պիտի մերժեն ամեն առաջարկ որ նոյն նպատակաւ ներկայացուի։

—Եգիպտոսի Պ-շա-ն-ի Օր-ինը-ն իւր յուլիս 18 թուով բուն իսկ եգիպտական տնօրինութիւն մը կը հրատարակէ եգիպտական գործի մը վրայ։ Խորհրդական հրամանագրոյ ծրագիր մը մատուցուած էր Օրէնագիր Խորհրդոյն, աւազակութեան ընդման համար խիստ միջոցներ հաստատող։ Այս կառավարական ծրագիր ստուար մեծամասնութեամբ մերժուեցաւ։ Անոր տեղ ուրիշ առաջարկ մը քուէարկեցաւ, որ բոլորովին անտես կ'առնու նոր դատարանները, դատաւորներն, օրինագրքերն, ինչպէս և անգլիացի դատական խորհրդականի մը պաշտօնավարութիւնն, և ըստ վաղեմի դրութեան, ոճրագործները պատժելու գործը կը թողու կառավարութեան գլխուն, այսինքն՝ Խորվին։ Սրատաճիկ պարագիւք կը նկարագրէ աւազակութեան պատժումը, տրամադրելով որ աւազակաց աջ ձեռքն և ձախ ծունկը կրտրուին։ Յետոյ ի կախաղան հանուին, և վերջապէս փորէն նիզակի հարուած մը տրուի, և մինչեւ որ չարագործը մեռնի, նիզակը չարժի վերջին մէջ։—Բայց այս առաջարկ, թէեւ քուէարկուած յիշեալ Օրէնագիր Խորհրդէն, (որ եգիպտոսի երեւելիներէն ընտրեալ ժողով մ'է, Լորտ Տըֆրինի պատուիրակութեան օրով հաստատեալ դրութեան համեմատ,) ի գործ չպիտի դրուի այժմեան դրութեան ներքեւ։

ՄԱՐՈՔ, ԻՏԱԼԻԱ, ՖՐԱՆՍԱ

Մարոքեան արտաքսոր դեսպանութիւնն որ Հռոմ եկաւ, խնդրեց իտալեան կառավարութենէն որ թրնդանօթաձիգ և ամրաչէն իտալացի սպայներ Մարոքի ծառայութեան մնեն, ամրութիւններ շինելու համար Մարոքի մահմետականաց վրայ, ձէգայիրի կողմէ։ Գիտնալով Իտալացւոց հակակրութիւնը Ֆրանսայի դէմ, մանաւանդ Ափրիկէի կողմէ, Մարոքի վեհապետը կ'ուզէ օգտիլ այն հակառակութենէ, յօգուտ ամրացման իւր սահմանագլխոց ընդդէմ պատահական յարձակման մը Ֆրանսայի կողմէ։

ՍԵՐԳԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Դեռ եւս չբարւոքեցան յարաբերութիւնք Սերպիոյ և Պուլկարիոյ միջեւ։ Պուլկարիա Սերպիոյ պահանջմամբ ետ կանչեց իւր Պելկրատի գործակատարն՝ Պ. Մինչեւիչ, մակեդոնացի ուսանողաց խնդրոյն մէջ սերպ կառավարութեան անհաճոյ լինելուն համար, և նոր գործակատար մը կարգեց, Պ. Տիմիթրով, Փիլիպէի Նախորդ կառավարիչը։ բայց սերպ կառավարութիւնը տակաւին պաշտօնապէս չճանչեց այս գործակատարին դիրքն եւ պաշտօն, առարկելով թէ պուլկար կառավարութիւնն իսկ պաշտօնապէս ճանչուած չէ, մինչ Միլան թագաւոր այսպիսի թշնամական դիրք մը չէր բռներ Պուլկարիոյ արդի կառավարութեան դէմ։ Բայց այս և ուրիշ խնդրոյ մէջ սերպ կառավարութիւնն ըստ ամենայնի ռուս դեսպան Պ. Փերսիանիի հրահանգաց համեմատ կը շարժի այժմ։

—Սերպք ազդովին գրգռուած են Պուլկարիոյ դէմ, քանի որ պուլկար լրագիրք մակեդոնեան նիւթոց վրայ գրելով, այնպէս կը ցուցնեն իբր թէ Մակեդոնիոյ սաւ բնակիչք ամենքն ալ կամ ստուար մեծամասնութիւնը պուլկար են։ Պուլկարք կ'ըսեն թէ ի Մակեդոնիա 60,000ի չափ Յոյն և իբր երկու միլիոն Պուլկար կը բնակին, (բաց ի մահմետական տարրէն,) մինչ Սերպք կը պնդեն թէ իրենց ազգակիցք կարեւորագոյն տարրն են հոն։

Ի ՌՈՒՍԻԱ

Կայսերական Ուկազ մը կը հրամայէ որ այս տարի 270,000 նոր զինուորք ի զէն կոչուին։ Տարեկան զինուորագրութեան ամենաարագր թիւն է այս, որոյ նմանը ցայս վայր ո՛չ մէկ Տէրութեան մէջ տեսնուած էր, ո՛չ իսկ ի Ռուսիա։

—Պուխարայի Խանն որ այս ամառ Փեթերսպուրգ պիտի երթար, անձնական տկարութեան պատճառաւ յետաձգեց իւր ուղեւորութիւն։ Ռուսական արքունեաց մէջ դժգոհութիւն կը պատճառէ Պուխարայի Էմիրին դժկամակութիւնն, որովհետեւ հիւանդութիւնը պատրուակ միայն կը համարուի։

—Ի Կեդրոնական Ասիա բանակի մշակութիւնը ծաւալելու համար, Ռուսիոյ ելմտական նախարարը Թուրքեստանի մէջ 60,000 տէսիաթին տարածութեամբ հող 90 տարւոյ պայմանաժամով վարձու տուաւ Կեդրոնական Ասիոյ առեւտրական և արհեստական ընկերութեան, որ բանակի զատ ուրիշ բաներ ալ բուսցնելու արտօնեալ է, և առաջին տան և հինգ տարիներուն մէջ վարձքէ ազատ պիտի լինի։ Այն պայմանաժամէն ետք Թուրքեստանի մէջ առնուած հողային տուրքին հաւասար վարձք պիտի վճարէ պետական գանձուն։

ՅՈՒՏԱԼԻԱ

Փիւլենցայի գաւառապետն անյայտ եղաւ։ Քանի օրէ ի վեր կը փընտռուի, և դեռ չէ գտնուած։ Այս բան դրամական ծանր դժուարութեանց, կամ մանաւանդ գողութեանց կը վերագրուի։ Քանի մը փոքր դրամատուներ այս պատճառաւ փոանգեալ են, եւ մանաւորապէս Փիւլենցայի Խնայողական Մասուկի դրամատունը փակեցաւ, գէթ առ այժմ։

—Իտալիան կառավարութիւնը ծանոյց Զինաստանի իտալացի պատգամական ներկայացուցիչներուն թէ 1888 դեկտ. 18ին Իտալիոյ և Զինու կառավարութեանց միջեւ կնքեալ պայմանագրոյն համեմատ, իտալացի Միսիոնարք պէտք է իտալական անցագրեր ունենան, և ո՛չ թէ օտար Տէրութեան մը, այսինքն Ֆրանսայի հովանաւորութեան ներքեւ մնան, որպէս ցայսվայր։ Մինչեւ վերջին ժամանակներս Իտալիա աչք կը գոցէր այս անկանոնութեան։ բայց այժմ կը ծանուցանէ թէ իւր վեհապետական իրաւունքը ճշդիւ ի գործ պիտի դնէ իտալացի Միսիոնարութեանց վրայ։ Զինու կառավարութիւնն եւս իտալացի Միսիոնարաց վերաբերեալ խնդիրները ֆրանսացի հիւպատոսներէն չպիտի ընդունի, այլ ժողովոյ մէջ Պ. Տըլոնքլի հարցապնդումէն երեւցաւ։ Պ. Տըլոնքլ, որոյ անունն այս օրերս յաճախ յիշուեցաւ մեր Հեռագրաց մէջ, քաջ արեւելագէտ մ'է և արուեստիւ դիւանագէտ, քանի որ ընդ երկար պաշտօնավարած է Ֆրանսայի արտաքին գործոց Նախարարութեան մէջ։

Ի ՌՈՒՄԻԱ

Կայսերական Ուկազ մը կը հրամայէ որ այս տարի 270,000 նոր զինուորք ի զէն կոչուին։ Տարեկան զինուորագրութեան ամենաարագր թիւն է այս, որոյ նմանը ցայս վայր ո՛չ մէկ Տէրութեան մէջ տեսնուած էր, ո՛չ իսկ ի Ռուսիա։

—Պուխարայի Խանն որ այս ամառ Փեթերսպուրգ պիտի երթար, անձնական տկարութեան պատճառաւ յետաձգեց իւր ուղեւորութիւն։ Ռուսական արքունեաց մէջ դժգոհութիւն կը պատճառէ Պուխարայի Էմիրին դժկամակութիւնն, որովհետեւ հիւանդութիւնը պատրուակ միայն կը համարուի։

—Ի Կեդրոնական Ասիա բանակի մշակութիւնը ծաւալելու համար, Ռուսիոյ ելմտական նախարարը Թուրքեստանի մէջ 60,000 տէսիաթին տարածութեամբ հող 90 տարւոյ պայմանաժամով վարձու տուաւ Կեդրոնական Ասիոյ առեւտրական և արհեստական ընկերութեան, որ բանակի զատ ուրիշ բաներ ալ բուսցնելու արտօնեալ է, և առաջին տան և հինգ տարիներուն մէջ վարձքէ ազատ պիտի լինի։ Այն պայմանաժամէն ետք Թուրքեստանի մէջ առնուած հողային տուրքին հաւասար վարձք պիտի վճարէ պետական գանձուն։

ՅՈՒՏԱԼԻԱ

Փիւլենցայի գաւառապետն անյայտ եղաւ։ Քանի օրէ ի վեր կը փընտռուի, և դեռ չէ գտնուած։ Այս բան դրամական ծանր դժուարութեանց, կամ մանաւանդ գողութեանց կը վերագրուի։ Քանի մը փոքր դրամատուներ այս պատճառաւ փոանգեալ են, եւ մանաւորապէս Փիւլենցայի Խնայողական Մասուկի դրամատունը փակեցաւ, գէթ առ այժմ։

—Իտալիան կառավարութիւնը ծանոյց Զինաստանի իտալացի պատգամական ներկայացուցիչներուն թէ 1888 դեկտ. 18ին Իտալիոյ և Զինու կառավարութեանց միջեւ կնքեալ պայմանագրոյն համեմատ, իտալացի Միսիոնարք պէտք է իտալական անցագրեր ունենան, և ո՛չ թէ օտար Տէրութեան մը, այսինքն Ֆրանսայի հովանաւորութեան ներքեւ մնան, որպէս ցայսվայր։ Մինչեւ վերջին ժամանակներս Իտալիա աչք կը գոցէր այս անկանոնութեան։ բայց այժմ կը ծանուցանէ թէ իւր վեհապետական իրաւունքը ճշդիւ ի գործ պիտի դնէ իտալացի Միսիոնարութեանց վրայ։ Զինու կառավարութիւնն եւս իտալացի Միսիոնարաց վերաբերեալ խնդիրները ֆրանսացի հիւպատոսներէն չպիտի ընդունի, այլ

—) 26 (—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՕԳԴԱՎ ՓԷՕՅԷ

ԱՆԴԱՄ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻՈՅ

ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԷՏԻ ՊԱՏԻՒ

Տիկին տ'Էմառէ, աւելի մտերմական չեշտ մը առնելով, հասկցնել տուաւ այն թէ ինք ալ մէկ քանի տարի առաջ նմանօրինակ զոհողութիւն մը ընելու առնչութեամբ մը գիտէ որ դժուարին էր այդ։ բայց ոչ անկարելի...

—Եւ դուն կը խոստովանիս, սիրելիս, յարեց, թէ ես քեզմէ աւելի արդարացուցիչ պատճառներ ունիմ։

—Ի՞նչպէս ըրիր, ըսաւ Պէտգոնս, որ այս գաղտնախորհուրդ պարագային կը հետաքրքրուէր։ Դադրեցա՞ր զինքը տեսնելէ։

—Սիրելիս, իրար տեսնելէ դադրիլը զուր խօսք մըն է։ Մարդ միշտ կը տեսնէ զիրար, երբ միւնոյն ընկերութեան կը վերաբերի... Չէ՛, պարզապէս և անկեղծօրէն բարեկամութեան փոխեցի սէրս... Այս կերպով, սիրան ամէն բան չկորսնցներ։

Պէտգոնս անքթիթ նայեցաւ անոր աչուքներուն խորը։

—Բիէարո՞ն էր, ըսաւ մեղմաձայն։

—Զորս տարի անցած է անկից ի վեր, պատասխանեց տիկին տ'Էմառէ։ Լաւ չեմ յիշեր... բայց շատ կը նմանէր իրեն... Մնաց որ, հանդարտէ... զքեզ սիրածին չափ չէր սիրեր զիս... որովհետեւ... ինձի հետ ամուսնանալու համար չէր այդ բանը...

Պէտգոնս վարանեցաւ, յետոյ կուրծքին վրայ քաշեց զայն, և մինչդեռ զայն կ'ողջագուրէր, երկուքն ալ արտասուեցին։

—Է՛հ, պիտի ջանամ, ըսաւ Պէտգոնս... Թրատներովդ եւ օրինակներովդ պիտի օգնես ինծի... Բայց դուն խոհեմ և զգոյշ կին մըն ես, և ես խոստովանիմ հէգ էակ մը... Ի՞նչ փոյթ, երջանիկ եմ որ հիմակ կրնամ այս ամէն բաներուն վերաբերեալ քեզի հետ... բայց մանաւանդ, խո՛սք մը, բա՛ռ մը չըսես որ մարքիզը կարենայ կասկածիլ քեզի վստահացած գաղտնիքիս վրայ։

—Եթէ այդպիսի յանցանք մը գործէի, ըսաւ տիկին տ'Էմառէ խնդալով, ա՛լ խոհեմ և զգոյշ կին մը չէի ըլլար։

Օրը կը տարաժամէր եւ դերկոմսուհին ստիպուեցաւ մեկնելու... բայց մէկ քանի օր անբեղկնա դարձեալ եկաւ տեսնել իր բարեկամուհին, մինչեւ որ իրեն աւելի հանդարտ երեւցաւ նա։ Սակայն, թէեւ հլութեամբ կը հպատակէր տիկին տ'Էմառէի գործական խրատներուն, անհնար էր որ Պէտգոնս խորապէս չզգածուէր այն խորհրդածութիւններէն եւ վշտերէն զորս տիկին տը Մոնդառոնի մահն հարկաւորաբար կը թելադրէր իրեն։ անհնար էր որ իր պարտականութիւնք ևս աւելի դժուարին և իր դժուարին գժպատեհութիւնք ևս աւելի դառն չերեւէին իրեն։

Ժ

«ԴԱՐԱՎԵՐՋԻԿ»

Տիկին տը Մոնդառոն ներքնակ տրամադրութիւններ ձեռք առած չլինելով, Բիէարոն օրինաւորապէս կը ժառանգէր անոր ամբողջ ստացուածքն, որով յայնմհետեւ տարեկան չորս հարիւր հազար ֆրանքէ աւելի եկամուտ կ'ունենար։ իր սուգին առաջին ժամանակներն անցուց մինաւորիկ որսալով իր ժընէի կալուածին մէջ և հոկտեմբերի վերջը Բարիզ դարձաւ։ Իր բնակութիւնն հաստատեց Վառէն փողոցի մեծ ապարանքին մէջ որ իր հօրաքրոջը բնակութիւնն էր եղած։ բայց միանգամայն պահեց իր Պուլվար Մալզէրպի սենեակները, որ ժամանակ տուաւ տիկիններուն։ Մինչև իսկ իր յարաբերական աղքատութեանը առեն, շատ աչքի զարնող անձնաւորութիւն մըն էր եղած մինչ Բարիզեան ընկերութեան մէջ, ուր իր ասպետական շնորհն, անձնական արժանապատուութիւնն եւ զգուշաւոր կենսակերպութիւնն՝ ամենապատրաստ վայելչութեան տիպար մը կ'ընէին զինքը։ Ուստի բաւական զարմացում պատճառեց ամենուն երբ վերստին երեւցաւ ընկերային թատերաբեմին վրայ, ուր այնչափ հանդիսացուած և գնահատուած էր, շատ նրբագեղ անսպիտ վարմունքով։ Արդէն նախորդ ձմեռը, Լոնտոնէ վերադարձին, տարբերին փոփոխութիւններ նշմարած էին իր սովորութեանց մէջ։ Ցաճախ տեսած էին զինքը թատրոնը, նախատեսարանի մը ջերմագրգռելն ետքն, մանկամարդ կանանց հետ որք շատ սիրելի էին նանչուշտ, այլ որոց հետ հրապարակաւ երեւիլը սովորութիւն չէ, երբ մարդս պատանեկութեան տարիքն անցուցած է։ Այս մանրամասնութիւնն, ինչպէս կը յիշուի, չէր վրիպած Մառիան տը Լա Դէշյեատի սրատեսութենէն։— Նմանապէս տեսնուած էր իր ամփոփ ծերվարելը Պուա տը Պոլոնեի ծառուղիներուն մէջ, ընկերակցութեամբ մէկ քանի դիւրամատոյց ամազոնեներու, բան մը որ ոչ նուազ զարմանք կը պատճառէր այնպիսի մարդու մը համար որ բարեվայելչութեան օրէնքներուն մէջ վարպետ հանդիսացած էր։ Նմանապէս կ'ըսէին թէ Անգլիայէն հետը բերած էր մոլութիւն մը, որ կ'երեւի թէ այնչափ հազուագիւտ չէ հոն որչափ ի Ֆրանսա։ Գէթ տ'Էմառէ գերկոմսը, որ այդ ճիւղէն շատ ազէկ կը հասկնար, կը հաւատար կնոջը թէ այն թշուառական Բիէարոնը հոն շատ մեծ աթոռի զգացած էր բորդոյէն եւ պրանտիէն։

Այն երկու անձինք որք բովանդակ Բարիզի մէջ ամենքէն աւելի կը հետաքրքրէին Բիէարոնի մարքիզին, այսինքն Պէտգոնս և տիկին տ'Էմառէ, այդ ժամանակէն իսկ յուզուած էին այս շարաբերու գրոյցներէն։ Բայց համոզուած էին թէ այդ խօսքերը պարզապէս զրպարտութիւն են։

Սակայն, հարիւր Բարիզ վերագարձած, Տիկին տը Մոնդառոնի մեծահարուստ ժառանգորդը, գոգցես իր նոր բաղդն արդարանալ, իր ուղիղ վարմունքի պակասութիւններուն այնպիսի հաչակ մը տուաւ որ ամենէն բարեացակամ քիսկ հարկադրուեցան խոստովանիլ թէ տարօրինակ կերպարանափոխութիւն մը տեղի ունեցած էր իր բնաւորութեանը մէջ։ Մաքրակենցաղ մը եղած չէր բնաւ։ բայց միշտ իր կենսահաճոյութեան գէպքերուն մէջ դրած էր այն բոլոր բարոյական փափկութիւնը զոր այդ դէպքերը կրնան տանիլ։ եւ որ պարկեշտ մարդուն վրայ պարտք կը դնէ հասարակութիւնը խորհրդակից չընել իր տարփանքներուն, եւ մանաւանդ իր մոլութիւններուն։ եւ հիմակ, կարծես թէ կ'ուզէր հանրային կարծեաց գիմագրաւել։ Այսպէս, արձակ համարձակ կը պարզէր իր յարաբերութիւնն օրէրդի երդչուհւոյ մը հետ, որ, անոր առատաձեռնութեանց շնորհիւ, ամէն օր Պուա տը Պուլոնեը կը տանէր Ֆրանսայի ամենէն գեղեցիկ կառքն եւ ձիերը։ Բայց կ'ըսէին թէ իր յիմարութեանց ամենէն թեթեւն էր այդ, և կ'սկսէին իրեն վերագրել այնպիսի բարքեր, որք չուայտութեան բաւական վարչուէր հանգամանք մը ունէին։ Ակումբներուն եւ սրահներուն մէջ կը խօսուէր ինչ ինչ շարաթական ընթրիքներու վրայ ուր մէկ քանի բարեկամներու հետ կը համախմբէր այն կարգ մը անփոյթ կիներն որք, իրենց շուքէն մոլորած ասպետներու պէս, կը տատանին պատուաւոր ընկերութեան և խառնակեաց ընկերութեան սահմանագլխներուն վրայ։ Այդ կիներէն ամենք ալ հոն կը տարուէին ձեւամբ իրենց ամուսիններուն, որոց ի՞նչ ըլլալն այնչափէն կը հասկցուի։

Բիէարոնի վրայ կը պատմուէին նմանօրինակ ուրիշ արտակարգութիւններ, զորս աւելորդ է ճշդել և որք, առանց ուղղակի իր պատուոյն դպչելու, հեռահեռէ կը պակսեցնէին իր անուան համբաւին, որ մինչեւ այն ատեն յարգուած էր։

Պէտգոնս և տիկին տ'Էմառէ այնչափ խառնուած էին բարիզեան շարժման որ ատ անդ, մերթ Թատրոնին մէջ և մերթ ի Պուա տը Պուլոնեը, առիթ կ'ունենային իրենց աչքերով տեսնելու մարքիզին բացայայտ անկարգութիւնները։ Բաց ասած, դերկոմսուհին այդ մասին տեղեկութիւն կ'առնուր իր ամուսնէն, որ համբաւաւոր ընթրիքներուն սովորական կոչնականն էր, և Պէտգոնս ալ իր կողմէ լուր կ'առնուր Կիւսդաւ Գալվայէն, զոր իր շուկասի արհեստը,—արհամարհուած բայց զբօսալի—կը մղնէր Թատրոններու և խմբագիրներու սրճարաններուն մէջ, ուր անոյշ օրէն կը հաւաքէր Բարիզի ընթացիկ գայթակղութիւնները։ Շատ հմտակրութիւն չէր գոյացած երբեք իրեն և Բիէարոնի մէջեւ, երբ ատենք յաճախ կը հանդիպէր անոր իր քեռայրին առեն, և շատ գոհ էր անոր ցոփ կեանքին մանրամասնութիւնները պատմելով, մանաւանդ Պէտգոնսի առջեւ, որուն գաղտնի համերաշխութիւնը կ'ըզգար իրեն դատակարգէն մարդու մը հետ։ Բայց երկու մանկամարդ կանանց աչքին առջեւ ամէն բանէ աւելի Բիէարոնն ամբաստանող բանն էր սա իրողութիւնը թէ մարքիզը բոլորովին լքած էր զիրենք, կարծես ինքն իսկ զգալով իր անարժանութիւնը։ Նոյն իսկ ա՛լ չէր երեւեր Ֆապոնիսի արհեստանոցն, և նկարիչն՝ իր ճակատամարտի և հիւանդանոցի ընկերոջն համար ունեցած հաւատարիմ բարեկամութեամբ՝ խորապէս կը ցաւէր այս բանիս համար։

(Շարունակելի)

իտալացի հիւպատոսներն, և այն իտալացի Միսիոնարք որք Պագին և Փարիզի կառավարութեան հաճայ լինելու համար չարունակին մեալ ընդ ֆրանսական թեւարկութեամբ, թէ՛ իրենց երկրին և թէ Զինաստանի օրինաց հակառակ չարժած պիտի համարուին։ Միւս կողմէ պապական թերթեր կը գրեն թէ, հակառակ ամեն դժուարութեանց, իտալացի Միսիոնարք յարեալ պիտի մնան ֆրանսական թեւարկութեան, փոխանակ Իտալիոյ արքայական կառավարութեան օրինաւորութիւնը ճանչելու, անոր թեւարկութեան ներքեւ մնալով։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Արդէն յիշած ենք թէ երեք երկասիրութիւններ մատուցուած են Իզմիրեանց կտակի դատաստանի Ցանձնաժողովին, որ աւարտած է արդէն առնոց նախաքննական գործողութիւնները։

Այժմ կ'իմանանք թէ Ցանձնաժողովին հասած է Փաւստոսի Բիւզանդայ գիրքը քննադատող 52 փոքրագիր երեսէ բաղկացեալ տպագիր տետրակ մը, հեղինակութիւն Ե. Մատաթեանցի։

Այն քննադատութիւն, որ Բուզանդարան վերնագիրը կը կրէ, յանձնուած լինելով հարկ եղած քննութեան, Ցանձնաժողովն ի մտոյ իւր վերջին նիստն ընելով, թէ՛ այս և թէ միւս երկասիրութեանց նկատմամբ իւր վերջնական որոշումը պիտի հռչակէ ամսոյս 21ին, Սահակ-Մեսրոպայ տօնի օրն, հրապարակաւ և հանդիսաւորապէս։

Պոլսոյն Եր-էն անուամբ երկ մըն ալ եկած է այս օրերս Ցանձնաժողովին, բայց պայմանաժամն անցած լինելուն, յետաձգուած է յաջորդ տարւոյ մրցման։

Ուսումնական խորհուրդը, մայրաքաղաքիս դպրոցական ընդհանուր տեսչութենէ թէ ուսումնական կարողութեան ի մտոյ վերահասու լինելու և թէ նոցա մէջ գովելի նախանձ մը վառելու նպատակաւ, որոշած է ազգային երկրորդ ատոմճանի վարժարանաց ընդհանուր ցուցարտէսի մէջ մրցումի մը բանալ ի ներկայութեան խորհրդոյն և ինամնել կարգեալ յատուկ քննչաց և ազգային խմբագրապետաց։ Մրցումը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ չարաթ օրը, 16 Ցունիս, ժամը ճիշդ 5 ½ին, Դալաթիոյ խորհրդարանին մէջ։

Արապկիրէն կը գրեն մեզ.

«Մեծանուն ազա Մկրտիչ Սանասարեանի մահագոյժը, Տէրսիէրեան բարեհամբաւ գերդաստանի որդի պարոն Մարտիրոսի ձեռամբ՝ ան ի համանուն վարժարանի, հեռագրաւ ստացանելուն պէս, առաջնորդ Գեր. Եղիկի եպիսկոպոս զոյն հաղորդեց ժողովրդեան և մայիս 27ի կիրակի օրն յատկապէս պատարագելով ի Մայր եկեղեցւոջ, սրտառուչ դամբանական դրուատեց հանգուցեալն ի լուր բազմաքանակ ժողովրդեան։

«Եւ ետ պատարագի հոգեհանգստեան մեծահանդէս պաշտօն կատարուեցաւ և ապա թէ՛ Գաւառ. վարչութեան և թէ Թաղ. Խորհրդոյ կողմէն ցաւակցական հեռագրեր ուղղուեցան առ տեսչութիւն Սանասարեան վարժարանի։

«Արապկիրցիք նոյն վարժարանին մէջ ունին գրեթէ երեսուն թոշակաւոր գիշերօթիկ աշակերտներ, թիւ մը որ նշանակելի է բազդատմամբ միւս բոլոր հայարնակ գաւառաց։»

ԱՐՔՈՒՆԻ ՎԱՃԱՌԱԳՈՏ ՀԱՆԳՈՒՑԱԿԱՆ ՏԱՏԵԱՆ ՑՈՎՀԱՆՆԷՍ ՊԷՅԻ ԴՈՒՍՏՐ

ՏԻԿԻՆ ՑՈՒԼԻՈՒՆԷ Ը. ՉԱՑԵԱՆ

ՄԱՏԻՐ Վ.Ս.Մ. ԷԼԻԱՍ ԷՖԷՆԴԻ

ՕԳՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆԻ ԱՌԱՋԻՆ ԳԱՐԴՈՅ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ

Ցետ երկարատեւ հիւանդութեան կնքեց իւր մահկանացուն ի հասակի 67 ամաց, ի խոր սուգ համակելով համայն ազգականներն ու բարեկամները։

Ցուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը պիտի կատարուի վաղը Հինգշաբթի, 14 յունիս, ի ժամ 7, ի Ս. Եկեղեցւոջ Մայրի-գիւղ, ուր հանգուցեալն մարմինը պիտի ամփոփուի ի դամբարանի գերդաստանին։

Մայրի-գիւղ, 13 Ցունիս 1890։

Կառախումբը կը մեկնի Սիրքէճիէն ի ժամ 6 ըստ Թրքաց։

ՆԵՐԲԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱՐԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՆԱՆՔ

Գրուսայի նահանգին Պանտբրմա գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Իսմայիլ Շեվգը պէյ, գայմագամ Պուրսայի։

Այդընի նահանգին Պոտրում գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Լօմէր Խուլուսի պէյ, գայմագամ Պանտբրմայի։

Գրուսայի նահանգին կէօնան գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Ահմէտ պէյ, գայմագամ Սանտրգլի։

Նոյն նահանգին Սանտրգլը գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Մէհմէտ Թէվֆիգ պէյ, գայմագամ Կէօնանի։

— —

Սայիսէի ատիճան տրուեցաւ Պաղատատի կուսակալ Սրբրի փաշայի որդւոյն՝ Եուսուֆ Բաղի պէյի։

— —

Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Ֆրանսայի պատերազմական գործոց Նախարարութեան հետեւակ զօրաց ճիւղին անօրէն Կալիմար զօրավարին։

Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Ֆրանսայի պատերազմական գործոց Նախարարին անձնական քարտուղար Հազարապետ Պ. Լամնին։

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ ֆրանսացի քիմիագէտ Պ. Ժիլպէր Մարթէնի, հնարիչ միւսէնի նոր դրութեան և հեղինակ բիւզանդական արհեստներու վերաբերեալ երկասիրութեանց։

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Ֆրանսայի պատերազմական գործոց Նախարարութեան մէջ օտար զօրաբանակաց վիճակագրութեան գիւանին անօրէն տեղակալ-գնդապետ Պ. Կոտաի և Փարիզի գինուորական հրամանատարին առաջին քարտուղար հազարապետ Պ. Թուանէսի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ օսմանեան ցամաքային երկրաչափական վարժարանի գծագրութեան ուսուցիչ հազարապետ Ալի Հայտար պէյի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ նոյն վարժարանի ճարտարապետութեան ուսուցիչ տեղակալ գնդապետ Թէվֆիգ պէյի։

Ալ եւ այլ կարգի պատուանշանք նոյն վարժարանի երկրորդական ուսուցչաց ինչպէս նաև Ֆրանսայի պատերազմական գործոց Նախարարութեան պաշտօնէից ոմանց։

— —

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Օսմանեան 4 % նոր պարտատոմսերու 1,500,000 ոսկւոյ փոխառութիւնը մտերս ի հրապարակ պիտի ելնէ ի Ֆրանքֆորդ, Պերլին եղբարց տան ձեռամբ։ Փոխառութեան յայտագիրը մէկ քանի օր առաջ յանձնուած է Օսմ. Կայս. Պանքային՝ եւրոմից Նախարարութեան և Բ. Դրան վաճառականաց ներկայացնելու համար։ Փոխառութիւնը տեղի պիտի ունենայ Ֆրանքֆորթի հրապարակին վրայ, և՝ չ ի Բարիզ և Լոնտոն, ուր գեռ մէկ [illegible] տեղի ունեցաւ Բրիսրիդէի պարտատոմսերուն փոխառութիւնը։ Այս փոխառութենէն յետոյ տեղի պիտի ունենայ Տաֆիլիէլի և Սէհիմի պարտատոմսերուն փոխանակութիւնը 4 % նոր պարտատոմսերուն հետ։

* * *

Եղեւմտից Նախարարութիւնն և Բ. Դուռն հաւաներ են 4 % առանձնաշնորհեալ պարտատոմսերուն և 4 % օսմանեան նոր պարտատոմսին վերջնական օրինակին։ Այդ օրինակն արդէն զրկուած է ի Բարիզ Շէֆի տպարանին, որ ընդհանուր պիտի սկսի տպագրութեան։

* * *

Եղեւմտական Նախարար Վսեմ. Յակոբ փաշայի Նախագահութեամբ կազմեալ յանձնաժողով մը, որ կը բաղկանայ Եղեւմտեան ժողովոյ անդամ Սիւլէյման Սուտի էֆէնտիէ և այլ բարձրատիճան պաշտօնատարներէ, Նախընթաց օր խորհրդակցութիւններ կատարեց Մալիյէի Նկատմամբ ի գործ դրուելիք ինչ ինչ կարգադրութեանց վրայ։

— —

ԲԱՐՁՐ ԱՐԻՖԻ ՓԱՇԱ

Անցեալ կիրակի օր Նախարարաց խորհրդոյ նիստէն յետոյ Պետական խորհրդոյ նախագահ Բարձր Արիֆի փաշա կայս. պատատ հրաւիրուեցաւ յատկապէս զրկուած կայս. թիկնապահի մը միջոցաւ։ Ն. Բարձրութիւն մինչեւ իրիկուն ուշ ատեն անդ մնաց և ստացաւ Վեհ. Սուլթանի ինչ ինչ հրամանները։

— —

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Առողջապահական վարչութիւնն հեռագրաւ հետեւեալ շրջաբերականն ուղղած է Միջերկրականի առողջապահական կայարանաց, յունիս 12/24 Թուականաւ։

Առողջապահական բարձրագոյն խորհրդոյ որոշմամբ, Սպանիոյ ծովեզերքէն՝ ֆրանսական սահմանագլխէն մինչեւ ձիպրղլաղ՝ յունիս 3/15էն ի վեր մեկնած նաւերը հնգօրեայ հսկողութեան պիտի ենթարկուին Զմիւռնիոյ, Պէյրութի և Ափրիկեան Տրիպոլսոյ մաքրանոցներու մէջ։

Ընդհանուր Քարտ.
ՏՐ. ՔՈԶՈՒՆԻ

— —

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՀԱԼԷԲԻ

Հալէբի Ցունաց Առեւտրական վարժարանին վկայականաց բաշխման հանդէսը տեղի ունեցաւ այս կիրակի օր։ 19 աշակերտք վկայական ստացան այս տարի։ Ցնծութեան տեղեկագրէն կը տեսնուի թէ 1889-90 տարեշրջանի մէջ, աշակերտաց թիւն է եղած 160, որոց 45ը Կ. Պոլսէն և Մեսոպոտամիոյ Փոքր-Ասիայէն, Արշիպեղագոսի կղզիներէն և ոմանք Ռուսիայէն, Անգլիայէն, Ռումանիայէն, Ցունաստանէն և Արեւելեան Բուլկարիէն։ Վարժարանին հոգաբարձութիւնն այդ տարեշրջանին մէջ գանձած է 6,323 ոսկի աշակերտաց թոշակներէն և 30 ոսկւոյ նուէր մը Պ. Զաֆիրոբուլոյէն, իսկ աշակերտաց սենդեան, ուսուցչաց և վարժարանին այլ պիտոյից համար ծախսած է 6,259 ոսկի։

— —

ԾՈՎԱՅԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ձէյթունէ Պ-էրլէի մէջ կը կարդացուի թէ կայս. հրամանաւ երեք հատ երկրորդ կարգի նոր մարտանաւեր պիտի շինուին։ Այս նաւերու շինութեան համար 77,000 ոսկի հաչուուած է, որոյ կէսը Ծովային Նախարարութեան 1307 տարւոյ և միւս կէսն ալ 1308 տարւոյ արտասովոր ծախուց գլխին մէջ պիտի նշանակուին։

Ծովային Նախարարութիւնն որոշած է Թիւրք և Հոռոմ Փաշ- շոգենաւերուն տեղ, որք Խտաբէի Մախսուսէի տրուած են, երկու նոր շոգենաւեր շինել և ծախուց գումարն անցընել նոյն վարչութեան յառաջիկայ տարւոյ եղմատացոյցին մէջ։

— —

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄ

Միջերկրականի անգլիական նաւատորմն, որ դեր-ծովակալ Սըր Անթոնի Հոսքինսի հրամանատարութեան ներքեւ կը գտնուի, անյապաղ կ'սպասուի Զմիւռնիոյ նաւահանգիստը։ Նաւատորմն, որ այս միջոցիս Կիպրոս կը գտնուի, կը բաղկանայ տասն զրահաւորէ։

— —

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ

Այս աւուր Թուրք իրրեւ անատոյգ կը հերքէ Ֆէքէի փաշայի Թռան աւազակաց կողմէ լեռը տարուելու լուրն։ Թուրք թերթն յայտնելով որ աւազակաց կողմէ լեռը տարուած անձինք են Սալիհ պէյ ու Ահմէտ էֆէնտի, այս առթիւ հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ։

Վեհ. Սուլթանի փեսայ Մահմուտ փաշայի Սիլիվրիի մէջ ունեցած Զիլթիք ագարակի անօրէն Ահմէտ էֆէնտի և Ն. Վսեմութեան գործակալն՝ Սալիհ պէյ անցեալ հինգշաբթի իրիկուն ժամ 12ին երբ կառքով նոյն ագարակը կուգային, փարախներու կողմէն յանկարծ հելլենական հագուստ կրող եօթն աւազակներ կառքին վրայ կը յարձակին։ Աւազակները կը բաղկանային երկու պուլկարներէ ու հինգ յունէրէ և [illegible] պէտն էր թանաչ, որ երկու տարի առաջ ձերբակալուած ըլլալով դատաստանի ենթարկուած և օրինական ապացոյցներ չըլլալուն համար անպարտ արձակուած էր։ Աւազակք Սալիհ պէյն ու Ահմէտ էֆէնտին լեռը կը տանին և կ'սկսին փրկանքի գնոյն համար սակարկութեան մըտնել։ Տան երկու հազար ոսկիէն սկսելով, վերջապէս երեք հազար ոսկւոյ կը հաւանին և այդ գումարի դանձման համար Սալիհ պէյը հետեւեալ օրը Կ. Պոլիս կը դրկէն։ իսկ Ահմէտ էֆէնտին իբրեւ պատանդ վար կը դնեն, ըսելով միանգամայն որ, եթէ մինչեւ երեքշաբթի օր այդ գումարը չտանան, Ահմէտ էֆէնտին պիտի ըսպաննեն։ Մահմուտ փաշայի բոլոր ագարակները պիտի այրեն ու աւերեն և Սալիհ պէյն ալ ուր որ տեսնեն անպատճառ պիտի սպաննեն։

Վեհ. Սուլթանն, իմանալով այս դէպքը, հրամայած է ողջ թէ մեռեալ ձերբակալել այդ աւազակներն ու Ահմէտ էֆէնտին անվնաս ազատել։ Ն. Վեհափառութիւն հրամայած է միանգամայն վարձատրել այդ առթիւ օգտակար և արդիւնաւոր ծառայութիւններ մատուցանողները։

Կայսերական սոյն հրամանին համաձայն այդ կողմերը պաշարած են հետեւակ ու հեծեալ զօրքեր և ոստիկան-զինուորներ։ Երկու շոգենաւեր եւս ծովեզերը պաշարած են, որպէս զի այդ աւազակք փախչելու միջոց մը չգտնեն։

Զեռք առնուած այդ միջոցներու շնորհիւ անտարակոյս այդ աւազակները ի մտոյ պիտի ձերբակալուին և իրենց արժանի պատիժը պիտի կրեն յօրինակ այլոց։

* * *

Սոպէ եւս հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ։

Սալիհ պէյ ութ-տասն օր առաջ Տրապիզոնէն գալով նոյն ագարակը գնացեր էր։ Սալիհ պէյ, հեռուն գրաւուած հունձքերը քննելու համար, իւր քեռայրին՝ Ահմէտ էֆէնտիի և տրա որդւոյն Հաճի պէյի հետ կառքով ճամբայ կ'ելլէ դէպ ի այդ հունձքերու գտնուած տեղը։ Քիչ մը տեղ երթալէ յետոյ Հաճի պէյ կառքէն կ'իջնէ և Սիլիվրի կ'երթայ յանձնելու համար ոչխարաց տուրքի արդիւնքն որ իւր վրայ կը գտնուէր։ Կառքը ճամբան կը շարունակէ և բուսական յառաջանալէ յետոյ, ցորենի արտի մը մէջէն յանկարծ հելլենական հագուստ կրող եօթն աւազակներ կառքին վրայ կը յարձակին։ Աւազակաց երեքը կառքին առջեւը և չորսն ալ հետին կնոջալով, զէն ի ձեռին կ'արգիլեն կառքին ընթացքը։ Աւազակք կը հարցնեն կառքին մէջը գտնուողներուն անունները։ Այս վերջինք թէեւ կը պատասխանեն թէ իրենց միոյն անունը Ալի պէյ և միւսինը Մէհմէտ էֆէնտի է, սակայն աւազակք ճանչնալով զանոնք, բուն իսկ անուններն կուտան և կ'սկսին կառքը դէպի անտառը տանիլ։ Մէհմէտ Ալի անուն անտառապահ մը, որ հեռուէն կը դիտէ եղեր այդ դէպքը, թէեւ զէն ի ձեռին աւազակաց վրայ յարձակիլ կ'ուզէ, սակայն տեսնելով որ չարագործք գէնքով կը պատասխանեն, կ'ստիպուի ետ կենալ։ Աւազակները լեռը կը տանին Ահմէտ էֆէնտին և Սալիհ պէյն և յետոյ այս վերջինը թող կուտան։

— —

ՔԱՆՋԷԼԷՐ ՓՈՂՈՑԻ ՈՃԻՐԸ

Բերայի Քանջէլէր փողոցի 4 թիւ տան վարձակալն Աթանաս Աբօսթօլիսի, որ Բէյլիքի սպանութեան առթիւ ձերբակալուած էր, Նախընթաց օր երաշխաւորութեամբ ազատ արձակուեցաւ, որովհետեւ նորա մեղսակցութիւնը հաստատող ոչ է ապացոյց մը ձեռք բերուած չէ։

Կիրակի օրն անծանօթ մարդ մը իրրեւ ոստիկանութեան գաղտնի պաշտօնեայ նոյն փողոցի գիշերապահին քով երթալով, յանդիմաներ է զայն թէ ինչո՞ւ այդ դէպքին վրայ սուտ ու սխալ տեղեկութիւններ կը հաղորդէ հանդիպած մարդուն։ Անծանօթը գաւազանով սպառնացեր է գիշերապահին, որ անմիջապէս խնդիրն իմաց տուեր է ոստիկանութեան։

Ոճրագործ Ալէքս տակաւին ձերբակալուած չէ։ Բերայի ոստիկանութիւնն հարկ եղած տեղերը հեռագրաւ տեղեկութիւններ տուած է Ալէքսի կերպարանքին վրայ։ Մայրաքաղաքիս մէջ եւս խուզարկութիւնք առաջ կը տարուին։

— —

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆՔ

Երէկ գիշեր ի Ղալաթիա միջազգային թղթատարատան ետեւի փողոցին մէջ Անանիա անուն մարդ մը անձնասպան եղաւ։

Անանիա, իւր տղան Նիքոլի և երկու գինեպանք երէկ գիշեր ժամ 2ին միասին ճաշած էին և քիչ յետոյ իրարմէ բաժնուած։ Նիքոլի գիշերուան ժամ 5ին իրենց պառկած սենեակը կը վերադառնայ և կը տեսնէ իւր հայրն որ առաստաղէն կախուած էր։ Անմիջապէս ոստիկանութեան իմաց կուտայ։ Ոստիկանք գալով դիակը վար կ'առնուն և խուզարկութիւն մը կատարելով, վրայէն թուղթ մը կը գտնեն, յորում Անանիա ըսած էր թէ ինքզինքն սպանած է և ոչ ոքէ կասկածելու տեղի կայ։ Անձնասպանութեան շարժառիթն է յետին ծայր չքաւորութիւն, զի, ինչպէս կ'երեւէր, Անանիա ցընդաբանաբար օգտագործուած էր։

Բերայի ընդհանուր դատախազն և այլ պաշտօնեայք այս առաւօտ հարկ եղած օրինական գործողութիւնները կատարէին յեսոյ դիակին թաղումը արտօնեցին։

Անանիա Թարամանցի յոյն մը էր 50 55 տարեկան։ Դիակը փոխադրուած է յունաց Այիոիքոլի եկեղեցին։

* * *

Երէկ պատմեցինք թէ Ազգ. Բաբուի ծովեզրէն մարդու դիակ մը գտնուած էր։ Այս դիակ ատաղձի վաճառական Ահմէտ էֆէնտի անուն քսան եւ ութ-մեկ երիտասարդի մն է, որ քսան երկու օրէ ի վեր անյայտ եղած էր։ Վերան խուզարկուելով, նամակ մը գտնուեցաւ, յորում ըսուած էր թէ անձնասպան եղած է։

— —

Զմիւռնիոյ երեւելիներէն հանգուցեալ Գասապ-Պաշի մայրը, իր այդ քաղաքին մէջ ունեցած կալուածներն, 2600 ոսկոյ արժէքով, բարեպաշտական և հանրօգուտ հաստատութեանց նուիրեր է։

—Ռուսիայէն եկող անգլիական Գալ-շոգենաւը երկուշաբթի իրիկուն խրեցաւ Գանտիլլի մօտ, զեկին չգթային խզուելուն պատճառաւ։ Գալ-շոգենաւին օգնութեամբ, խրած շոգենաւն ազատեցաւ։

—Կ'ըսուի թէ մայրաքաղաքիս մէջ մեծ նուագահանդէս մը պիտի տրուի ի նպաստ բորտաներու հիւանդանոցի մը հաստատման, ընդ նախագահութեամբ Վեհ. Սուլթանի բժշկապետ Մավրոյէնի փաշայի։

—Անցեալ օր Գատրգիւղի Սայիտ պէյ Գարաքէօյի կամուրջին վրայէն էֆէնտիի կոչուած պանիրէն կ'առնու և տուն կը տանի։ Սայիտ պէյ այդ պանիրէն ուտելէ յետոյ սաստիկ խիթ մը կ'զգայ և կ'ըսուի բժիշկ մը կոչել, որ կը հաստատէ թէ այդ պանիր պղինձի ժանգով աւրուած էր։ Սայիտ պէյ կ'ապաքինի անմիջական դեղերու շնորհիւ։

—Լ. Թէ-ոյէի մէջ կը կարդանք թէ Բէ-ժիի դէպերը 75 օրուա փախստեայ ծխախոտ գրաւեր են Օսմ. կայս. Պանքայի նախորդ գործակատար Ցոյմ Անթուան էֆէնտիի անուն կնիքներուն մէջ, որք կառքերով Այէմ-Տաղիէն Սկիւտար կը փոխադրուէին։ Կանոնադրեալ տուգանքն անմիջապէս չվճարուելուն պատճառաւ, կառքերը մէկ գիշեր վար գրուեր են Սկիւտարի կառավարական պաշտօնատան մէջ։

—Դատական նախարարութեան հարցաքննիչ դատաւորք սկսած են հարցաքննել Բիֆթաք պէյի սպանութեան առթիւ ձերբակալեալները, թուով ինն։ Երէկ հարցաքննուեցաւ թէսպիհէի Մուլին և մայրը։

—Նախընթաց գիշեր Սթենլիի բարձանց վրայ կրակոցի մը մեղաւորներն այրեցան։

—Վաղը յատուկ յանձնախումբ մը Պալքէսիր պիտի երթայ այդ կողմերը գաղթականաց բնակութեան խնդրոյն առթիւ քննութիւններ կատարելու համար։ Այս յանձնախումբը կը կազմեն Սպարապետի Դրան, Ներքին գործոց Նախարարութեան, Տէֆթէրխանէի վերատեսչութեան և գաղթականաց վարչութեան կողմէ կարգեալ պաշտօնեայք։

—Կայս. կառավարութիւնն որոշած ըլլալով ընդունիլ ըստ վերջին դրութեան չինուած և Գելճիոյ մէջ փորձուած Մավրեան հրացանները, կայս. Իրատէ մը հրամայած է որ յետ այսորիկ չինուելիք հրացաններն այդ դրութեամբ չինուին։ Զեռնհաս իշխանութիւնն ակսած է գործադրել կայս. սոյն Իրատէն։

—Նիհատ էֆէնտի անուն տան և հինգ տարեկան թուրք պատանի մը, որ չարաթ մը առաջ իւր մօր հետ կառուած ըլլալով, ոստիկանութեան կողմէ երաշխաւորութեան ներքեւ առնուած էր, երկուշաբթի գիշեր իւր տան մէջ ի Պոլիս Ավրաթաքարար Թաղի շրջակայքը մեռաւ։ Ոստիկանք անմիջապէս Ոստիկանութեան գուռը փոխադրեցին նորա դիակը, բժշկական քննութեան մը ենթարկելու համար։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՄՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՀՆՏԱՆԵՏԻ ԼՈՒՐԵՐ

ՓԱՐԻԶ, 23 Ցունիս— Մասնաւոր հեռագրեր կը ծանուցանեն թէ հնտախտի բազմաթիւ դէպքեր պատահած են Իտալիա, մանաւանդ ի Նափոլի և ի Վենետիկ։—Մատրիտ կը հեռագրուի թէ հընտախտը նուազելու վրայ է Վալենսիոյ կողմը։

ՄԱՍՐԻՏ, 23։— Սպանիոյ առողջապահական խորհուրդն հաստատեց ասիական հնտախտին (այսինքն՝ բուն հնտախտին) գոյութիւնը Վալենսիոյ նահանգին մէջ։

ՊԱՏՈՆ, 23։— Վալենսիայէ կը ծանուցուի թէ նահանգին մէջ տասն գիւղեր տակաւին վարակեալ են հնտախտէ, և «կատակածելի դէպքեր» պատահած են նոյն իսկ Վալենսիոյ քաղաքին մէջ։

ԱՆԳԼԻԱ, ԳԵՐՄԱՆԻԱ, ՖՐԱՆՍԱ

ԼՈՆՏՈՆ, 24 Ցունիս։—Երեսփոխանաց ժողովոյն մէջ, արտաքին գործոց խորհրդական Սըր Ճէյմս Ֆէյրիսըն, հարցման մը պատասխանելով, յայտարարեց թէ անգլիագերմանական պայմանագիրն որ այս օրերս կնքեցաւ՝ չի գպչիր 1862ի անգլիա-ֆրանսական դաշնագրին, (որով, ինչպէս կը յիշուի, Անգլիա և Ֆրանսա միահամուռ կը յայտարարէին թէ պիտի յարգեն Զանզիպարի և Մուսքատի վերահպատներուն անկախութիւնն)։ Անգլիա-գերմանական պայմանագրոյն տրամադրած հովանաւորութիւնը կամ թեւարկութիւնը Մեծն Բրիտանիա Զանզիպարի [illegible] հովանաւորութեամբ Գերմանիոյ վերահպատին, որ ապաքէն կանխաւ իմացուցած էր Ֆրանսայի թէ մտադիր է ընդունել զայս հովանաւորութիւն իւր երկրին վրայ։

ՓԱՐԻԶ, 23։ — Կը հաստատուի թէ Զանզիպարի խնդրոյն վրայ գոհացուցիչ բացատրութիւններ տուած են իրարու Ֆրանսա և Անգլիա, և թէ Լորտ Սալիսբրի այս մասին ծանուցագիր մը պիտի ուղղէ առ Ֆրանսա։

ՓԱՐԻԶ, 24։ —Երեսփ. ժողովոյն մէջ, արտաքին գործոց նախարարն յայտարարեց թէ Զանզիպարի խնդրոյն վրայ Անգլիոյ հետ բանակցութիւններ կը կատարուին։ Հետեւապէս, Պ. Գրիսոն առ այժմ ետ կեցաւ նոյն խնդրոյն վրայ հարցապնդումի ուղղելու դիտաւորութենէն։

ՊԵՐԼԻՆ, 24։— Այսօր ի Լոնտոն Լորտ Սալիսբրիի և գերման դեսպան կոմս Հայֆէլտի միջեւ կը փոխանակուին այն ծանուցագիրք որով պաշտօնապէս կը հաստատուի անգլիագերմանական կարգադրութիւնը Զանզիպարի մասին։

— —

ՕՍՄ. ՆՈՐ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ

ՊԵՐԼԻՆ, 24 յունիս.—4 % տոկոսաբեր Օսմ. նոր փոխառութեան (որ գերմանական դրամով 27 միլիոն 400 հազար մարք է) հրապարակային առուգրութիւնն յունիս 26ին պիտի կատարի 100ին 77·80ի գնով։

(Լ. Հէրալտ կը գրէ. «4 % տոկոսաբեր նոր պարտատոմսից մեզ ոչ որոշուած է։ Պէրլինի եղբարց Թողեալ մէկ ու կէս միլիոն ոսկւոյ արժողութեամբ թուղթերն ի մտոյ պիտի ներկայացուին հանրային տուրքագրութեան գերմանական հրապարակաց մէջ։ Այդ գործողութենէն ետքը, Տաֆիլիէլի և Սէհիմի հին թղթոց նոր 4 % թղթոց հետ փոխանակութիւնն ասա ի կ. Պոլիս տեղի պիտի ունենայ։»)

— —

ՉԱՆԱՉԱՆ ԴԷՊԵՐ

ՖՐԱՆՔՖՈՐԹ, 24 Ցունիս.—Պ. Միքէլ Գերմանիոյ եւմտական նախարար անուանեցաւ։

ԳԵԼԿՐԱՏ, 24։ — Սերպ կառավարութիւնն որոշեց Սեւանիկի մէջ հիմնել առեւտրական գործակալութիւն մը սերպական արտադրութեանց համար։

ՍԱՆ-ՍԱԼՎԱՏՈՐ (Կենտրոնական Ամերիկա), 23։—Սան-Սալվատորի Հանրապետութեան Նախագահ Զօր. Մէնտէզ երէկ իրիկուն հացկերոյթի մը մէջ յանկարծամահ եղաւ։ Պահ մ'ընդհանուր ապրապիրեց։ Զօրավար Քարլոս Զէլա գործոց վերին տեսչութիւնն ստանձնեց։

ՓԱՐԻԶ, 24։—Մարթինիքայէ (Անթիլեան կղզիք) հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Փոռ-տը-Ֆրանս քաղաքն հրոյ ճարակ եղած է։ Հրկիզեալք անպատսպար մնացած են։

ՌԻՕ-ԵԱՆԷՊՐՕ, 23։—Այսօր նոր Սահմանագրութիւն մը հաստատեցաւ, որով դաշնակցային դրութիւնը կընդունուի Պրազիլիոյ արդի կառավարութեան համար։

ԴԻՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ԳՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 13 Ցունիս

Օսմանեան Ֆոնսոլիտ

Արեւելեան երկաթգիծ (Մեծագոյն)	Ոսկի	20 30
Ցաղագրեան գծագրելի վերջը	»	20 34
Բերայի մէջ	»	— —
Ցաղագրեան գծագրելու	»	20 35 ½
[illegible]	»	20 34
ԻՄՊԵՐԻԱԼՈՅ ՊԱՐԿԵՐ		
[illegible]		61 10
[illegible]		61 18
[illegible]		61 18
ԸՆԹԱՑՈՂ ԱՐԺԵԹԹԵՐ		
[illegible]	Ա. Ոսկի	42 ¼
»	Բ. »	25 ¼
»	Գ. »	20 38
ԲԱՆԿՆԵՐԱՅԻՆ		
[illegible]	Ամսոյ Լիր	5 6
[illegible]	Ամսոյ »	9 38
[illegible]	» »	7 15
[illegible]	» »	5
[illegible]	» »	500
[illegible]	Ֆր.	79 ¾
[illegible] Լիրայի	Գ. կ.	142

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԳՈՐՍԱ

Բարիզ, 24 Ցունիս, ժամ 4 վայր — Երկայ.

[illegible] Ցունիս 3 %	91 77 ½
» » 4 ½ %	106 60
Օսմանեան [illegible] Ոսկի Ֆ.	19 07 ½
Օսմանեան երկաթգիծ	80
» Բեյրութի բանկերատոմս	276 25
Պանք ոք Ֆրանսա	611 87 ½
Գրեան Լիոնի	745
Իտալեան Ցունիսի 5 %	96 37 ½
Հելլենական 5 %	483
Բրիտանական Թիւրք (1890)	421 25
Եգիպտական միացեալ	487 50
Պանք ոք Ֆրանսա	8·0
Օսմ. մաքսատան արժէքագրեր	473 75
Ասիական գրանցք	2365
Սպանիական արտաքին	76 1/16
Զէր Լանդոնի վրայ	25 15

Լոնտոն, 24 Ցունիս, ժամ 6 վայր — Երկայ.

Ընդ. [illegible]		96 13/16
[illegible]	Ոսկի Ֆ.	18 7/8
» »	» Ա.	42 ¼
» »	» Բ.	25 ¼
» »	» Գ.	19
Խոսանութիւն 1877		103 ¾
Պանք Ֆրանսա		14 5/16
Եգիպտական միացեալ (բանկերային)		96 ¾
» տուրք (բրիտանական)		101 ½
Ցարտ Սանիէ		86 ½
Տաֆիլիէլ (փոխառ. Բարիզ)		103
Հելլենական 5 %		9. ¾
Մոնտրոլ »		78 ¾
Իսանական 1889		98
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ		25 15

Վիեննա, 24 Ցունիս, ժամ — վայր —

Օսմանեան երկաթգիծ	87 80
» Բեյրութի բանկերատոմս	122 50
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	117 20

Պերլին, 24 Ցունիս, ժամ — վայր —

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 35
Բուրգ Թղթագրամ	283 ¾
Օսմանեան երկաթգիծ	81
Օսմանեան [illegible] Ոսկի Ֆ.	18 90

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը հրատարակէ մայիս ամսոյ նուիրատուութիւնքը։

Աժեն. Տ. Խորէն Սրբազան Գատրիարք հայր զրուշ 1080. Գեր. Տ. Ներսէս Մ. Վ. Արսլանեան Գատրիարքական փոխանորդ 108, Տ. Յովհաննէս Աւագ-Քահանայ Մը-կրեան 54, Տ. Դաւութ Քահանայ Թատոսեան 20։

Բարեգութ Տեարք և Ազնուասիրտ Տիկնայք

Ս. եւ Ս. Կիւլպենկեան զրուշ 2160, Արեւելեան Երկաթուղեայ

գուրու գահվէնի, Արապկիրցի Սեդրակ Ի. Գրլըճեանն՝ 8 տակառ Գանը Գավաքի ջուր և 5 հոխայ չաքար, կօգտագ 2էրազ 31 զոյգ պէյրիկ հաց, Սամուէլ Ղ. Գարտիգպանեան 900 հատ սիկարի թուղթ, Սեբաստիոյ Յովհաննէս գիւղացի Կարապետ Թօփալեան 40 փաքէթ ծխախոտ, Հիւանդանոցիս խոհարարապետ Նազարէթ Արապեան՝ նոր խոհանոցին համար՝ 1 մեծ ժամացույց զարնող, 1 մեծ գունաւոր գունտ, Բարեսէր Ոմն՝ 3 հատ եղունգի քէսմէներ, Գարտիզակցի Յակոբ Թ. Կալաչեան, պղընձագործ, 1 սիթիլ 4 աշքով (2 հոխայ 240 տրամ), Գրիգոր Սուճուեան 250 տրամ սեւ կարի թիրէ, Երկու Բարեպաշտ անձինք՝ 17 կոտոր բժշկական գրքեր, Եսայի Մ. Անուխեան՝ 1 հատոր Մ--ի- լրագիր 28 մայիս 1880-6 փետ. 1882, 1 հատոր Մէ-ծ-ն լրագիր 13 մարտ 1869-17 յունվ. 1870, Հ-յէ-ի- լրագիր 5 յուն. 1869-24 դեկտ. 1874, Լ-ս- լրագիր 14 յուն. 1885-31 դեկտ. 1885, Հ-յէ-ի- լրագիր 4 յուն. 1886-15 մարտ 1886, 1 հատոր Աչ-լ-ա լրագիր 11 օգոս. 71-7 յունիս 72, Փ-ղ լրագիր 2 փետ.—2 սեպտ. 1872, Աբրահամ Մուրատեան 50 հատ նոր Այբբենարան.

Ի Դիմաց Հոգ. Ազգ. Հիւանդանոցի
Ատենադպիր Ատենապետ
Տ. ԿԻՒՄԻՒՇԿԵՐՏԱՆ ՄԻՒՌ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ԽՈՐԻՆԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՊԱԼԱՏՈՒ

Մայրաքաղաքիս Թաղերուն մէջ՝ Պալատ՝ իբրև Հայաշատ և կարեւոր Թաղ, երբեմն իւր նշանակութիւնն ունեցած է. Այդ պատուական Թաղն Ազգին ընծայած է պարիսպբութեան մէջ ժողովրդականութեան առաջին համբաւն ստացող՝ Սերովբեան Յակոբոս Սրբազանն որ երեք անգամ պարիսպբութեան աթոռը բարձրացած է. Նուիրած է Պալատ՝ հայ-մատենագրութեան համար, պարսկահայ հոյակապ բառարանն յօրինող Կարապետ պատուելին, Զօրայեան Նիկողոս հրապարակագիրը, քահանայական դասուն ընծայած է՝ ընտիր անդամներ ընդ որս Հիւնքեարպէյ Հիսնեանի նման ուսեալ և օժտեալ քահանայ, ազգային դպրութեան համար՝ ընտիր շարականագէտ տիրացու Կարապետն, հայ բժշկութեան մէջ, Տոքթ. Յովհաննէսեան և Տքթ. Հիւնքեարպէյ-ներ.

Ազգին անդրանիկ օրացոյցը կազմող և տպող իսկ Պալատցի մը չէ՞ր, ինչպէս նաև հայ լրագրութեան մէջ առաջին անգամ ասպարէզ նետուողը Պալատցի Իսթիֆեան մը.

Այո՛, Պալատ՝ օտար դեսպանատան մը մէջ իսկ պատուաբեր մի հայ ներկայացուցիչն ունի, ինչպէս հայ արհեստաւորաց մէջ՝ նշանաւոր մեքենագործներ և ճարտար ձուլիչներ.

Վերջապէս այդ ազգային առաջնակարգ Թաղն՝ որ անոնց դասակարգի ազգայնոց խանձարուրն ու հայրենիքն եղած էր, գացի, ներկայ գտնուեցայ վարժարանաց տարեկան հարցաքննութեանց, և կարի մխիթարուեցայ, տեսնելով այդ Խորէնեան երկսեռ սանուց յառաջադիմութիւնն, քրիստոնէական և կրօնի ուսմանց մէջ, ինչպէս նաեւ հայերէնի, թուագիտութեան, աշխարհագրութեան, Ս. պատմութեան, ազգային և օտար պատմութեան, իրագիտութեան, տօմարագիտութեան, առտնին տնտեսութեան, ձեռագիտութեան, տաճկերէնի և ֆրանսերէնի մէջ.

Յատուկ նկատառութեան արժանի էին գեղագրութեանց, զարդագրութեան, գծագրութեան և ձեռարուեստի մէջ տեսնուած արդիւնքներն, որք ի տես դրուած էին, ի գնահատութիւն այցելուաց.

Խորէնեան վարժարանը՝ տեղւոյն Թաղ. Խորհրդոյ յատուկ պաշտպանութեամբը կը խնամուի, որոյ կողմէ կարգեալ երկսեռ վարժարանաց ընդհանուր Տեսուչն՝ Խաչատուր-Հայկազն էֆէնտի՝ արդարեւ իւր կոչմանն տէրն ու պաշտօնին ձեռնհասն մէկն է.

Աշակերտաց վիճակը առ հասարակ գոհացուցիչ տեսնուեցաւ, մանաւանդ ուշագրաւ էին երկսեռ աշակերտաց համարձակ և յաջողակ պատասխանները.

Վարժարանի ընդհանուր բարեկարգութեանը նկատմամբ՝ մեծ գոհունակութիւններ յայտնուեցան քննչաց կողմանէ, և միաձայն վկայուեցաւ թէ՝ վարժարանը թէեւ հրապարակին վրայ աղմուկ և ժխոր յարուցած չունի, սակայն համեստ ծրագրով մը ազգային հիմնական դաստիարակութիւն մը կը ջամբէ երկսեռ աշակերտելոց.

Խորէնեան Վարժարանը՝ որ երբեմն Թաղին բազմամարդութենէն մինչեւ 400 աշակերտներ ունեցած է, այժմ 150 ի մօտ աշակերտ և 90 աշակերտուհի ունի.

Վարժարանին ամսական ծախքն է 35 ոսկի որոյ մէկ մասը Թաղային անուանէն կը վճարուի, և մնացեալ մասն աշակերտաց չարաթաթոշակներէն կը յանձնուի.

. . .

ՆԱՄԱԿ ԵԳԻՊՏՈՍԷ

ԴՈՒՀԻՐԻ, 5 Յունիս

Ազգ. Գաւառ. Վարչութեան Բաղաքական Ժողովոյ երկամեայ շրջանը բոլորած լինելով Պատկ. Ընդհանուր Ժողովը մայիս 28ին ընդ Նախագահութեամբ առաջնորդ Դեր. Մատթէոս Աբքեպիսկոպոս Իզմիրլեանի և դերատենապետութեամբ Մեծ. Դարբիէլ էֆ. Գրիգորեանի ի Նիստ գումարեցաւ օրակարգ ունենալով՝

1. Երկամեայ հաշուեկշիռ Գաւառ. անուանկին,

2. Տեղեկագիր համարատուութեան շրջանաւարտ Բաղ. Ժողովոյ,

3. Եկմուացոյց 90-91 տարուան և

4. Ընտրութիւն նոր Բաղաքական Ժողովոյ.

Ընդհանուր Ժողովը ինչ ինչ նկատումներով որոշեց միաձայնութեամբ որ շրջանաւարտ Պատ. Բաղաքական Ժողովը պահէ զիւր պաշտօն ցվերադարձ իւր ատենապետ Ն. Վսեմութեան Տիգրան փաշայի յԵրոպայէ, ապրինքն մինչեւ վեց ամիս. Անդամք Բաղաքական Ժողովոյ ուր ուրեմն համակերպած են սոյն որոշման, որ ի վաւերացումն առաջին առթիւ հաղորդուած է ի Պատրիարքարան.

Շրջանաւարտ Բաղաքական Ժողովոյ մանրամասն տեղեկագիրն կարդացուեցաւ յատենի ընդհանուր Ժողովոյ, որ իւր ատենագրիր Ալիքսան Սարաֆեան, և անդամ Թովմաս Բրուտեան և Եղիա Եուսուֆեան Մեծ. էֆէնտիներէ բաղկացեալ Մասնախումբ մը կարգուեց պաշտօն տալով նմա ուսումնասիրել նոյն Տեղեկագիրն, քննել Գաւառ. անուանկի երկամեայ հաշուեկշիռն և 90-91 տարուան եկմուացոյցն և մինչեւ ութ օր տեղեկագիր մը բերել առ ինքն.

Պատ. Մասնախումբն որոշեալ պայմանաժամին մէջ կատարեց իւր պաշտօնը, հետեւաբար ընդհանուր Ժողովը յունիս կին վերստին հրաւիրուեցաւ ի Նիստ, ուր կարդացուեցաւ բացակայ մէկ անդամին դիտողագիրն որը պարունակութիւնն Ընդհ. Ժողովը անտեղի գտաւ.

Ըստ եզրակացութեան Պատ. Մասնախմբի Տեղեկագրին, Ժողովը միաձայնութեամբ վաւերացուց Գաւառական մնացեալ երկամեայ հաշուեկշիռը, շրջանաւարտ Բաղաքական Ժողովոյ երկամեայ տեղեկագիրը, և 90-91 տարուան եկմուացոյցն, որով ստիպողական յաւելումներ եղած են առաջնորդարանի, եկեղեցւոյ պաշտօնէից, վարժարանի և աղքատաց յատկացեալ ամսականներուն վրայ. Սոյն յաւելումներն ի գիտութիւն պիտի ծանուցուին առ Ն. Վսեմ. Տիգրան փաշայ.

Բաղ. Ժողովոյ առաջարկին և ընդհանուր Ժողովոյ ստիպմանց հակառակ Դեր. Առաջնորդ Ս. Հայրն իւր ամսականին վրայ յաւելուած չընդունեց, յայտարարելով թէ սահմանեալ թոշակն բաւական է Եպիսկոպոս առաջնորդի մը համար և թէ ինք կը փափաքի որ իւր ամսականին վրայ բարդելի գումարն յատկանայ աղքատաց.

Ընդ. Ժողովը փակեց իւր Նիստն Ջերմ շնորհակալութիւն յայտնելով Բաղ. Ժողովոյ շրջանաւարտներուն համար, զ ամենայնիւ շնորհակալութիւն Ն. Սրբազնութեան ազգ. գործոց և խնդրոց բարւոք ուղղութեան մասին ամենայն գովեստէ վեր տարած ջանիցն համար.

Ն. Սրբազնութիւն այսօր առտուան ժամն 8½ի ճեպընթաց կառախումբով մեկնեցաւ յԱգէքսանդրիա, ուստի ի Պոլիս. ի կայսրան երկաթուղւոյ ողջերթ մաղթելու փութացած էին, Ընդ. և Բաղաքական Ժողովոյ դիւանի և այլ անդամք և ազգայնոց ընտրելագոյն խումբ մը.

Նոյն կառախումբով ի Կ. Պոլիս մեկնեցաւ հանդերձ իւր Ազն. ընտանեօք Մեծ. Դարբիէլ էֆէնտի Լէքէճեան, ատենապետ Պատ. Ուսումն. Խորհրդոյ Դաւառ. վարչութեան.

Ն. Մ. ԱՂԱՋԱՐՄ

ՄԿՐՏԻՉ ԳԻՐԱԳԱՀ

Սահմանագրութեան Տարեդարձին կիւրակէն էր. տեսայ զԳարագաշ Գումգարուի Ծովէզրը, ուր կը շրջագայէր. Մի քանի խօսք փոխանակէէ յետոյ բաժնուեցանք. Երթա՞ս բարեաւ, Մկրտիչ էֆէնտի, ըսի, առ վաղիւ . . .

Ո՛չ։ վաղը՝, բայց ի՞նչ է վաղը. անծանօթ բան մըն է, համր ուրուական մը, ստուեր մը, դիմակաւոր ոգի մըն է, որ միշտ մեզ կը հետեւի, մատնիչ մըն է, ամպ մըն է որ ասպարէզը կը ծածկէ, ըսաւ Վիքթոր Հիւկօ.

Եւ իրօք ճիշդ են մեծ բանաստեղծին խօսքերը, զի հետեւեալ օր իմաց տրուեցաւ ինձ թէ Գարագաշ . . . խելագարեր է.

Սիրաս ընդհանուր տխրութեամբ պատեցաւ ի լուր այս գոյժին որ փոթորկի և ամպրոպի պէս կը յեղափոխէր զայն. Չեմ գիտեր ի՞նչ տեսակ վիշտ մը կ'զգայ մարդ երբ իւր պաշտօնակցին կամ հասակակցին պատահած տխուր մէկ դէպքը լսէ. որշա՞փ աւելի երբ այդ անձը բարեկամը լինի.

Աւա՜ղ, խելագարեր էր այն անձը, այն հեզութեան տիպարը, որ իմ հօրս մտերիմ բարեկամն էր և զոր ի սրտէ կը յարգէի.

Բայց ո՞վ է Մկրտիչ Գարագաշը, պիտի ըսէ ընթերցողը.

Վարժապետ մըն է, կը պատասխանեմ, որ իւր կեանքը մաշեցուցած է հայերէն լեզուն ուսանելով և ուսուցանելով. Ներհուն անձ մը զոր ես մանչուկի հետ կը բաղդատեմ որ համեստութեան նշանակ է, զի մինչ աքսանը և ուրիշ բազմաթիւ վնասակար և ոգեղ բոյսեր ամեն ուրեք մեր աչաց կը ներկային, մանչուկը անուսաց խորը կը թաքչի և անուշահոտութիւն կը բուրէ իւր բոլորտիքը. Մանչուկի կը բաղդատեմ զԳարագաշ, զի ինք եւս սոյն ծաղկին պէս համեստ էր, իւր հմտութիւնքը չէր պոռչտեր և ստուերի մէջ կ'սպասէր որ գնահատուի . . . խե՜ղճը.

Իւր ծանօթները ու սաներն անչուշտ գորովանօք կը յիշեն զինքն, այն մտաւոր դէմքն, այն պրպտող աչերն որք առատ յօնքերու ներքեւ կը փայլէին, կը յիշեն անշուշտ նորա հանգարտ և հրապուրիչ խօսակցութիւնը որ նուագի մը պէս մեղմ էր. կը յիշեն իւր յուշիկ մնջիկ քայլուածքը, զի աղմուկ չէր յարուցաներ Գարագաշ.

Ուստի՝ յիշեալ ազիտաբեր օրն ելոյ նորա բնակարանը գացի. հազարումէկ խորհուրդներ կ'անցնէին ուղեղս. Տան դուռը բացուեցաւ և բարեհուն սրտիւ վեր կ'ելլէի սանդուխէն. իւր հէգ կինը՝ գունատ և դալկահար, արտասուալից աչօք ընդունեց զիս Այնքան մեծ էր գըշբախտութիւնը որ ոչ մէկ խօսք կար մխիթարական... Ահա եղերութիւնը.

Գարագաշ տիպարեր էր հրաժարիլ այն վարժարանէն ուր 10 տարիներէ ի վեր կը պաշտօնավարէր. իւր համեստ ամսականը կիսովին զեղչել կ'ուզէին զի դէ-ղէն չէր ներեր. Ցուսահատութիւնը վերջին ծայր տիրած էր վրան, զի ի՞նչ կարող էր ընել ինք, 30 տարուան վարժապետ մը որ ընտանիք ունէր խնամելիք. Մինչ յուսահատութեամբ արտասուղոր միջոցներու դիմելու պատրաստ էր, բարեկամ մը խորհուրդ կուտայ նմա իւր հօր արհեստին ձեռնարկելու և մեր հէգ հայկաքանը էլէ-ֆէ-ղիւ-ն կ'սկսի . . . Ցորելեանն էր այս. Մի քանի գիշերա անձինք կը պաշտպանեն զինքը եւ սուղ ժամանակի մէջ իւր գործը բաւական ճամբու կը դնէ. Սակայն ի՞նչ օգուտ, առաջին բարկութեան և յուսահատութեան արդիւնքը, խախտած է իւր ուղղութիւնը. Նոյն օրը ոչինչ դէպքէ մը կը վախնայ եւ տուն դառնալով ամեն բան կը պատմէ. Առաւօտեան դէմ իւր խանգարեալ ուղեղը կը դրդէ զինքը ոճրագործութեան... եւ այն հեզ մարդը, այն անուշիկ Գարագաշը դանակ ի ձեռին կը խոյանայ իւր կնոջ և մատաղ զաւկին վրայ զոր այնքան կը սիրէր եւ որ իւր միխիթարութիւնն էր.

Ցեղ կինը շփոթած եւ խելակորոյս դրացեաց օգնութիւնը կ'աղերսէ լայագին, եւ իւր յուսահատական ճիչերն առաւօտեան հանդարտ մթնոլորտէն թափանցելով, դրացիք կը հասնին եւ հէգ կինը կ'ազատեն յիմարին ձեռքէն.

Դիւրին է մակաբերել այլ դժուարին է նկարագրել խեղճ կնոջ զգացած տարտարին, ի տես սոյն յանկարծական յարձակման.

Երբ յիմարին սենեակը մտայ, ահռելի տեսարան մը ներկայացաւ աչաց առջեւ. երեք ջրհանկիրք կային անդ՝ և զսպել կը ջանային գԳարագաշ. որոյ ձեռքերը ետեւը կապուած էին և առիւծի պէս կը մռնչէր.

Սոսկալի և մահաբեր տեսկուեցան գըլխաւս վրայ.

—Զէ՞ք ճանչեր զիս, Մկրտիչ էֆէնտի, ըսի խեղդուկ ձայնիւ.

—Փնա՛ յ, գ՛ուրս, ըսաւ և մոլորեալ աչերը կարծես կոպերէն դուրս ցայտել կը սպառնային.

Ապա կրնակի վրայ սողալով զիս բռնել կը ջանար ոտքերովն. Պահապանները մեծ դժուարութեամբ զինքն անկողնոյ մէջ փոխադրեցին, և Գարագաշ անկողնոյ վրայ ի ծունր գալով, ձեռքերը ետին կապուած, մոլորեալ աչերը վեր հմբարձած, մաքուր հայերէն լեզուաւ բանախօսութիւններ կ'արտասանէր, անխմաստ անշուշտ, սակայն Աստուծոյ անունը բիւրաւոր անգամ կը յիշէր.

Ապա լուրջ դէմքով սկսաւ օրհնէնք և անէծք կարդալ և շատ մը յատուկ անուններ արտասանեց.

Բոլոր մարմնովս սարսռացի.

Նոյն միջոցին Տէր Գարեգին Հայրը սենեակը մտաւ և ձեռքերը հիւանդին գլխուն վրայ դնելով աղօթք մը արտասանեց. Կարծես երկնային շնորհք մը ի-ջաւ յիմարին խանգարեալ ուղեղին մէջ. հանչեց քահանան, բժիշկ ՃէվահիրՃեան էֆ-ն, մայրը և եղբայրը որք նոյն պահուն ներս էին եկած.

Տեսակ մը շոգի կար ուղեղին մէջ, զոր չէր կարող փարատել.

—Զէմ յիշեր, ըսաւ. արդեօք մեռա՞ծեմ, ո՞ւր էր որ յաւիտենական քնով նընջէի. երկի՞նք, երկի՞նք.

Եւ կը պաղատէր որ իւր ձեռքերը քակեն. Բակեցէ՞ք ձեռքերս, որպէս զի հանգարտիմ, կ'ըսէր պաղատագին իւր ծերունի մօր և եղբօր, որք արտասուք յաչս կը դիտէին սոյն ազէկուսը տեսարանը.—Որդեա՛կ իմ, որդեա՛կ իմ, կը հեծէր մայրը. ժամանակը արդէն ուշ էր. դարձայ դէպ ի նա. գրեթէ առանձին էինք. Մի քանի վայրկեան, ճիշդ աչացը մէջ նայեցայ ժպտելով, յուսալով որ զիս կը յիշէ. այլ ընդունայն, իւր աչերը մոլորեալ և ցցուած էին. սոսկացի և արդահատեցայ, զի կը սիրէի զինքը.

Դիւրեր բարի, ըսի. Զը պատասխանեց. Ցած ձայնիւ կարծեմ կ'աղօթէր.

Եւ մինչ հէգ ընտանեաց մի քանի մըխիթարական բառեր կը թօթուէր, նորէն մանչուկն և անէծքներ լսուեցան յիմարին սենեկէն.

Դուրս ելայ, դողդոջ քայլերով. մութ էր գիշերը ինչպէս սիրտս ալ, որպէս կ'ըսէ Պէչիքթաշլեան. կոկորդս լեցուած էր. կարծես պիտի խեղդուէի, ազատ թոքի արտասուքներս որք հեղեղի պէս կը հոսէին և սփոփանք մը զգացի.

Հետեւեալ օրը, զինքը Ֆրանսական հիւանդանոցը փոխադրեցին, ուր երկու օրէն մեռաւ.

Եւ անցեալ կիւրակէ սուտար բազմութիւն մը կը հետեւէր նորա դագաղին, և սեւ հողը ծածկեց այդ դագաղն որ 30 տարուան հայկարան մը կը պարունակէր, ճիշդ այն օրն՝ երբ իւր սանուհիք ծաղկեայ փունջեր կ'ընդունէին. Վ.

ԼՈՒՍՈՅ ՀԱՄԱՍԱՊԱՏՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Լուսոյ պարզ ճառագայթ մը, մեկնեցաւ, 2,017,520 տարի առաջ, պայծառ արեգակի մը, միգամածի մը մէջ, որ կը գտնուի ձեղի համար ՇՆԻԿ տատեղ, ձեր երկնից դեղեցկագոյն աստեղ, ուղղութեան մէջ.

Այս արեգակը կը դառնար մոլորակային ընդարձակ կոյտերուն սահմանաց վրայ որում կը վերաբերէր և որ ձեզ կը ներկայէ ոպտիսակ փոքրիկ ամպի մը երեւոյթը, ամպի մը որ կորուսած է անհունութեան խորութեանց մէջ. Այսպէս, երբ նետուեցաւ անջրպետին մէջ, այն հզոր արագութեամբ որ ծանօթ է ձեզ (երկվայրկենին մէջ 300,000 հազարամեկդ), բաւական է այս արագութեամբ մի քանի տարի ընթանալ երկնից մէջէն՝ տեսնելու համար հսկայազանգ արեգական՝ որ ծընունդ տուած էր ինձ՝ առաջին մեծութեամբ պարզ աստղի մը համեմատութեանց վերածուիլը.

Մինչ եթերին ցնցմունք, այս անհիւթ հեղանիւթին որ կերպիւ իւիք պարապութեան գոյութիւնը կը կազմէ, զիս այսպէս կը մղէին պարապութեան մէջ՝ ուղիղ գծով, ոչ միայն հեռացայ իմ արեգակէս, այլ կը տեսնայի միգամածին բազմաթիւ աստղերն որք ըստ երեւոյթին կը մերձենային հետզհետէ. Այս բան տեւեց մէկ միլիոն տարի . . . Յայնժամ կը դանուէի կատարեալապէս մեկուսացեալ աստեղային բոլոր կոյտերէ.

Միգամածը՝ ուստի մեկնած էի՝ կը կազմէր մի խոշոր ոտպ կաթնագոյն անհունութեան ծոցին մէջ սաւառնող՝ որ ամէն կողմէ շրջապատեալ էր, անչափելի հեռաւորութեամբք, բազմիցս հազարաւոր աստղերու ովիկաններէ՝ նման այնմ ուրկէ մեկնած էի.

Ուրեմն այս պահուս երկնից ամենապատ և ամայի վերնագաւառաց մէջ կը շրջագայէի. հոն կը թափառաշրջէին միայնակ՝ աշխարհներ կազմող նիւթերու մէկ քանի կարի ընդ ազատ խառնուածեալ զանգուածներ, հին աշխարհներու բեկորներ կամ նոր աստղերու տարերքներ, զորս մերձաւորագոյն ձգողական կեդրոններ գրէթէ յանդգնաբար կ'ենթարկէին, իրենց անհուն հեռաւորութեան պատճառաւ.

Միեւնոյն ժամանակին երբ իմ միգամածս կը թուէր խորասուզիլ հեռաւորութեան մէջ, մի այլ միգամած, իմ հետեւած ուղղութեան մէջ գըտնուած, կը թուէր մեծնալ դարէ ի դարս. Աթոռոնս առաջինը գնդաձեւ էր, այս վերջինը թանձր ոսպի մը երեւոյթը կը ներկայէր.

Մեկնումիս երկու միլիոն տարի ետքը, այս միգամածը, դէպ ի ուր նետուած էի ձեզ ծանօթ նշանաւոր արագութեամբ, երկնից վրայ կը գրաւէր կարեւոր մակերեւոյթ մը. զանազան շարժումներէ ոգեւորեալ բիւրաւոր արեգակներ որոշակի կը լինէին կատարելապէս.

Ինձ հարկ եղաւ տարբ տարի հասնելու համար միգամածը կազմող ամենէն արտաքին աստղերուն մէջ.

Անդ կային, ինչպէս այն անհուն աստեղախմբին մէջ (միգամած) ուստի կուգայի, լուսափողփող արեգակներու չքեղաշուք համախմբումներ, արեգակներ որք կը դառնային իրենց ծանրութեան կեդրոնին շուրջ. և որոց կը հետեւին մոլորակներու լեգէոններ, զմայլելի բնակավայրներ տիեզերական կենաց.

Կարմրագոյն կամ մանիշակագոյն աստղերէ ամենք իրենց գոյութեան վերջին ձեւակերպութեան կը հասնէին. Այլք եւս, գեղեն, կանաչ, կապոյտ կամ նարնջագոյն, կը գտնուէին իրենց ճառագայթաբաշխ գործունէութեան լրութեան մէջ, արգասաւորելով անգադար զիրենք շրջապատող անթիւ մոլորակները.

Վերջապէս, այս աստղերէ շատեր կարի բուռն սպիտակ փայլ մը ունէին. տակաւին իրենց շրջանին նախնական ժամանակամիջոցին մէջ կը գտնուէին անոնք.

Անցայ գլխովին մարած արեգակներու մտէն, որոց արբանեակները, անջրպետին մէջ անկենդան թափառող մթագոյն զանգուածներ, տակաւ առ տակաւ կը տարբաշադրուէին՝ յետոյ փչրուելով իմնալու համար իրենց կեդրոնական աստեղ վրայ, հսկայ պարուրաձեւներու երկայնութեան վրայ.

Անցայ նաեւ տակաւին կազմութեան ընթացքին մէջ գտնուող աստեղային դրութեան մը մէջէն, որ կը պարունակէր երեք հսկայազանգ արեգակներ, տակաւին միգամածային վիճակի մէջ, որոց շուրջ կը փակուէին օղակներ, սահմանեալ կազմելու մոլորակներ որք սոքա եւս ապա արբանեակներով պիտի բեղմնաւորին.

Տեսայ նաեւ լուսապայծառ աստղեր որոց փայլն և պայծառութիւնը կը զանազանէին այնու զի նոցա առջեւ կը գտնուէին ընդդիմահար մարմիններ որք կը շարժէին նոցա մօտ.

Որովհետեւ կը ճանապարհորդէի ոչ հեռի մակերեսէն միգամածին, որ չէր ուրիշ ինչ բայց միայն յարդդողն, աստղերը կ'երեւէին մեծ բազմութեամբ երկնային վերնագաւառաց մէջ ուր կը շրջէի, և մինչդեռ զկնի իմ անոնք մօտենալ կը թուէին, կը տեսնէի որ իմ ճամբուս առջեւ կ'ելնէին.

Եթերին արագ ծածանմունք իւրաքանչիւր մոլորակային խումբի, որոյ մօտ կը գահավիժէր զիս իմ ուղիղ գծով կատարած զգլխիչ ընթացքս, և հետեւեալ արեգական միջեւ զիս փոխադրելու համար, մի քանի տարի պէտք էր.

Այսպէս տեսայ բազում միլիոնաւոր աստղեր, ամէն տեսակէ, ազգի ազգի շարժումներով, իրենց փոխադարձ ձգողականութեան զօրաւոր ազդեցութեան տակ, որք զանոնք անդադար յորձանաձեւ կը վարէին անհունին մէջէն, զոր կը ճեղքէին ամէն կողմէ այս երկնային մարմիններ՝ ներդաշնակօրէն հաստատուած ձուաձիրներու վրայ.

Ուղեւորութեանս 2,017,500 տարին կը գտնուիմ ՇՆԻԿԻ՝ միգամածին գեղեցկագոյն աստղերէն միոյն քով, զոր կը շրջապատէր հսկայ մոլորակներու հիատեսիլ թափոր մը.

Կարի հետաքրքրական է տեսնել որ քիմիական խանգարիչ ընդհանրակիզմանց պատճառաւ, արեգակը՝ ուրկէ մեկնած էի՝ հեռաւոր երկինքներուն մէջ մարիլ կը սկսէր, սակայն սա ինձ համար չունէր ոեւէ կարեւորութիւն, քանզի մեկնումիս վայրկենէն ի վեր անկէ յաւէտ կատարելապէս անջատուած էի, որով և ոչ իւիք կախեալ էի իւր ազդեցութենէն.

Ուղիղ գծին երկայնութեան վրայ՝ որում կը հետեւէի՝ ինձ երեւցաւ կարի փոքրիկ ասող մը գեղեցագոյն, որ, լուսաշողող ՇՆԻԿԻ ցոլքաի հետեւայ, աւելցաւ նշանաւորապէս անկիւնային տրամագծով և լուսոյ խառնութեամբ, այն ատենն, որ ՇՆԻԿԻ շրջանակին մէջ յետ ինն տարի ուղեւորութեան, հասայ ձեր արեգական դրութեան եզրերը, այն արեգական որ յարդդողին, իւր միգամածին, կեդրոնական մասին մէջ կը թաւալի.

Ասողի մը մտեցած ատենս, միշտ կը հանդիպիմ ի սկզբան բազմիցս հազարաւոր գիսաւորներու որք մեզմիկ կը թափառէին անհունութեան մէջ. Քանի մը ամիս ետքը, մեզ նոյն իսկ մոլորակային թափորին՝ զանազան եւ կենդանութեամբ լի կղզիներէ բաղկացեալ երկնային արշիպեղագոսին՝ ծոցին մէջ, որոյ ամէնէն արտաքին երկու անդամները տակաւին ծանր չեն երկրաւոր աստեղագիտաց. Ընդհանուպ տեսայ զնեւտն, ապա, 1 ժամ և 20 վայրկեան ետքը, Ուրանոսի առջեւ կը հանիմ. Այս ժամանակաշրջանին հաստատ ... գիտէ. գիտցի որ ծրագրեալ Արեգակէն բաժնող հեռաւորութեան մէջ եմ. Երեւակը, այս դեղեցիկ մոլորակը, ունի լուսաշողմանեակներ և ութ լուսիններ.

Երեւակէ ի Լուսնթագ, ասող հրակայ ձեր մոլորակային դրութեան մէջ, որոյ տեսայ չորս արբանեակները, բաւական եղաւ ինձ ընթանալ 35 վայրկեան.

Լուսնթագէ քիչ մը հեռացածիս պէս, առաջին անգամ տեսայ արեգակնային ճառագայթաւորութեան մէջ սաւառնիլը ձեր փոքրիկ մոլորակին՝ որու վրայ կը բնակիք՝ և որ պիտի լինէր իմ գերեզմանս՝ եթէ ընդհատէի ընթացքս մինչդին.

Հետեւեալ երեսուն վայրկենին մէջ եւս Լուսնթագէ ի Հրատ՝ ձեր դրացի ուշագրգիռ այս մոլորակը փոխադրուեցայ՝ բայց ոչ առանց անցնելու փոքրագանգ աստղերու ամբողջ խումբ մը, Արեգական չուրջը դարձող, ի թիւ դրէթէ երեք հարիւր.

Զորս վայրկեան եւս եթերական ուղեւորութիւն, և այլ եւս չունիմ գոյութիւն. Արդարեւ, Լուսնոյ քովէն անցնելէս մէկ և մէկ չորրորդ երկվայրկեան ետքը, ուժգնապէս նետուեցայ ձեր գունտին վրայ, և այսպէս վերջացաւ միջաստղային ուխտագնացութիւնս.

Անսահման և անեզր անջրպետին մէջ, ընթացած էի մինչեւ հոն առանց ընդհարելու և ոչ մի աստեղ, բայց ուղեւորութենս այս անհնարին վախճանը կը վերջացնէր այժմ իմ գոյութիւնս, ձեր արեգակէն այնքան հեռաւորութեան մի մէջ զոր պիտի կարենայի կարել անցնիլ եթէ ճակատագրեալ լինէի դեռ ապրիլ անհունին մէջ.

. .

Ահա այս է կենացս տարօրինակ պատմութիւնը, որոյ տեւողութեան չափ, այսինքն 2,017,510 տարուան մէջ, կատարեցի միջաստղային ուղեւորութիւն մը 4,600 քառիլիոն փարսախ. Սակայն լաւ գիտցէք որ իրականութեան մէջ այս տեւողութիւնը և ուղեւորութիւնն, որք ձեզ համար անի մանալի անհունութիւն մը կը կազմեն, ճշմարտապէս ոչինչ են վերաբերմամբ անհունին և յաւիտենականութեան . . . Ինչ որ տեսայ տիեզերքէն, այնքան փոքր է որ բացարձակապէս իրր թէ տեղէս չարժած չըլլայի. Բաց ասի, այսպէս պիտի լինէր եթէ հազարք հազարաց համաստեղութիւններ այցելէի, քանզի առանց հանգիպման մը որպէս է այն որ ինձ մահ առթելով, զիս յարաբերութեան մէջ կը դնէ ձեր հետ, ժամանակին անհուն տեւողութիւնը պիտի կարենար շարունակել տալ ուղեւորութիւնս անհունին մէջ.

ԺԱՆ ԼԷՕԹԱՌ

Թարգ. ՎԱՐԴԱՆ Գ. ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ

ՏՈՒԲ. ՊԵՏՐՈՍ ՕՐՄԱՆԵԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանել արդոյ հասարակութեան թէ ժողովրդեան դիւրութիւն մը ըլլալու համար կը գտնուին Զբրիարաբ, ամեն տեսակ և մասնաւորապէս արտաքին ու ծննդական գործառնաց հիւանդութիւնքն, ամեն օր (բաց ի կիւրակէէ) ժամը 2 է ի Պահէնէ գափու Թիւ 18 Ց. Մերհամէթեան էֆէնտի գեղարանը.

543 3—15

ԳՐԻԳՈՐ ՁԱՔԱՐԵԱՆ

ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՍՏԱԲԱՆ, (Licencié en droit)

Պատիւ ունի ծանուցանել թէ՝ իւր գրասենեակը հաստատած է Պոլիս, Պազէ Գափու, Համիտիէ Թիւլպէնթի կից Գազաքէր խանի մէջ, ի Թիւ 6.

Եւ թէ՝ կ'ստանձնէ վարել ամէն կարգի դատեր չափաւոր պայմաններով, եւ խմբագրել կամ թարգմանել Թուրքերէն, հայերէն եւ ֆրանսերէն լեզուներով ամէն տեսակ գաստական և վաճառականական գրութիւններ.

Պարզ խորհրդակցութեանց համար փոխարինութիւն չպահանջուիր.

499 3—10

ԱՆՏՈՆ ՁԱՐԲԵԱՆ

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԹԻՄՈԹ ԲՕՅԹ

Կ. Պ-ւլ-, Հ-ֆ-ի-ի ֆ-ա-ա-ի-ի,
Հ-ն-դ-ե-ի-ի դ-ի-ա

Թիւ 19, վերի յարկ

Սոյն վաճառատան մէջ ծախու կ'առնուի Արեւելից ամեն տեսակ բուրեր խիստ գոհացուցիչ գիներով. Գաւառներու հետ թղթակցութիւնք կ'ընդունուին ամենագիւրին պայմաններով. — Դրոշմահատաքներու համար՝ օտար բուրերու հատաքածոյներ ի տես դրուած են վաճառատանս մէջ.— Ընդհանուր գնոց ցուցակը ձրի կը տրուի փափաքողաց.

Տ-ի-ղ-ր-ն- Ը-ղ-ն-ը-ն-ի-ն
Եւրոպոյ, Ամերիկայի, Ասիայի, Աֆրիկէի եւ Ովկիանիայի ամեն երկիրներու հետ.

Մեր գրոշմասիրաց գրասենեակը ամեն օր բաց է կէս օրէն ետեւ՝ մինչեւ ի ժամ 11 ըստ Թրքաց. 492 3—3

ԴԱՐՄԱՆՈՒՄՆ

ԿԷԼԻՆՃԻՐԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ

Պատուաւոր ազգային մը որ ցարդ ձրիաբար դարմանած է բազմաթիւ անձեր, որք կէլինճիրի հիւանդութեամբ իրեն դիմած էին՝ և իր գեղերէն բոլորովին ապաքինած են, ամեն կողմէ արտայայտեալ փափաքանաց համաձայն՝ Ղալաթիա Բէնչէպիհ Բազար Զինճիրլի Խանի վերի յարկը թիւ 11 սենեակն յատկացուցած է իրեն, ուր պիտի ընդունի և դարմանէ կէլինճիկ բռնուող հիւանդները.

Ագրատները ձրիաբար պիտի դարմանուին. 478 11—15

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՖԷՐԻՐ

Կիրիատէ պուլունան ասաքիրի Շահանէ խարէսի իշիւն իւշ եիւզ ալթը սէնէսի հազիրանը իպթիտաբնեան իթիպաբէն պիր սէնէի քեամիլէ զար

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ.

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՒՅԹ ԱՆԳ. ՈՍԿԻ 1.000.000

"ՓԻՆԻՔՍ"

Հիմնեալ ի Լընտըն յամին 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաջին քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 17.000.000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի ենթարկուց համար։

6

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոցս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Թիւ 12, Սանտալճը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ։

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԷԼԻՐԻ

Նայլըգ տէվր պաշ Շըվէտ թիմուրը գանթարը ճէտիտ էլլի նուէրօ տօգուզ քէզալիք պէշ նուէրօ եէտի, պէհէր գանթարը եիւզ էլլի զուրուշ։

Նայլըգ Իսվէճ թիմուրը գանթարը ճէտիտ էլլի, նուէրօ տօգուզ քէզալիք էլլի նուէրօ եէտի պէհէր գանթարը եիւզ եէթմիշ զուրուշ։

Տէօրթ քէօշէ մրիլրգ թիմուր գանթարը ճէտիտ իւշ եիւզ, պէհէր գանթարը եէթմիշ պէշ զուրուշ։

Քիւարը գատիմ մրիլրգ թիմուր գանթարը ճէտիտ եիւզ, նուէրօ իւշ քէզալիք եիւզ նուէրօ տէօրթ պէհէր գանթարը եէթմիշ պէշ զուրուշ։

Տէօրթ քէօշէ Իսվէճ թիմուրը գանթարը ճէտիտ օն իքի, պէհէր գանթարը եիւզ եէթմիշ պէշ զուրուշ։

Սարը թէլ գըյէ՛լի ճէտիտ եէրմի, պէհէր գանթարը օն պէշ զուրուշ։

Սամանլը իյնէսի իւշ քէօշէ ատէտ օթուզ պէշ, քէզալիք տէօրթ քէօշէ ատէտ եիւզ էլլի, պէհէրի տէօրթ զուրուշ։

Հարպ իյնէսի ատէտ եիւզ էլլի, իւշ քէօշէ սաղիր քէզալիք եիւզ էլլի, իւշ քէօշէ սաղիր պէհէրի իքի զուրուշ օն փարա։

Թէլ թիմուր գանթարը ճէտիտ օն իքի, պէհէր գանթարը եիւզ ալթմիշ զուրուշ։

Եայ չէլիկի գանթարը ճէտիտ օն, պէհէր գանթարը իւշ եիւզ էլլի զուրուշ։

Եէրլի գէրգէմբ քէյի գէրը գէյէի ճէտիտ օն պին, պէհէր գրյէյի ճէտիտի տէօրթ զուրուշ օթուզ տօգուզ փարա։

Ալաֆբրանկա Նայլար իյուն էօն ատեագ մրիլը պէհէր պին ատէտի էլլի տօգուզ զուրուշ։

Ալաֆբրանկա Նայլար իյուն արգատեագ մրիլը պէհէր պին ատէտի գէրգ տօգուզ զուրուշ։

Քիւարը գատիմ կատանա մրիլը պէհէր պին ատէտի էլլի զուրուշ։

Քիւարը գատիմ գրյէլիք մրիլ պէհէր պին ատէտի գէրգ իքի զուրուշ։

Քիւարը գատիմ ատի մրիլ պէհէր պին ատէտի գէրգ զուրուշ։

Նիզամիյէ մուլթագ ֆապրիգասը իյուն միւնագասայա գօնուլան պարատէ մուրագդամ օն ալթը գալէմ էչ էա ֆիյաթը մուրագդամէլերի իյէ թալիպլերի էօհտէսինտէ օյուզ հազիրանքն ելիրմինճի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասար իճրա օլունարարագ մէգրիբ կիւնէ գարարը գամիլերի վիրիլէճէկկինտէն իթասընա վէ ելիրմի պիրինճի կիւնի ելիւզատ պէշ թէնգիրինէ թալիպ օյանյարքն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթի տարէէսինէ կէլմէլէրի իյան օլունուր։

11 հազիրան 1890	562
Նօ. 33	2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԷԼԻՐԻ

Մէրքէզը Սալթանաթը Սէնիյէտէ պուլունան ասաքիրի Շահանէ մուսլանանաթը իյուն միւպարա օյունճագ լահմքն իթասընա թալիպ օյան վէ չէբայիթինի անլամագ խմէէնէրին հազիրանը բուլմինին օն եէխինճի կիւնինէ գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթի տարէէսինէ պէհէմէհալ կէլմէլէրի իյան օլունուր։

9 հազիրան 1890	540
Նօ. 26	3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԷԼԻՐԻ

Ղալբէզ եանեա ալթընճը Նիզամիյէ ֆբրգասը իսարէսի իյուն իւշ եիւզ ալթը սէնէսի ազսօմա իպթիտասընան պիր սէնի քեամիլէ զարֆընա մուզթամի էրզագ միթէնէվվիլէ վէ սայիրէնին պուրանա իթասընա թալիպ օյանյարքն իթարիխը իյանէն իթիպարէն պիր հաֆիզայա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթի տարէէսինէ կէլմէլէրի իյան օլունուր։

9 հազիրան 1890	541
Նօ. 27	3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԷԼԻՐԻ

Ուրֆա վէ Մարաշ վէ ձէպէլը Լիպանան իյէ Զէյթիունտա պուլունան ասաքիրի Շահանէ իյէ Գուսսը Շէրիֆ տէ արամնապը ճիւնուտը ճէնապը Միւլիքանէ վէ հայմանաթը իյին մահալինճէ մէվզի միւնագասատա պուլունան էրզագ վէ սայիրէնին պուրանա իթասընա թալիպ օյանյարքն իթարիխի իյանէն իթիպարէն պիր հաֆիզայա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթի տարէէսինէ կէլմէլէրի իյան օլունուր։

9 հազիրան 1890	535
Նօ. 28	3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԷԼԻՐԻ

Շամը Շէրիֆ իյէ Թարապուլուսը Շամտա պուլունան Ասաքիրի Շահանէ իյինն իւշ եիւզ ալթը սէնէսի հազիրանքնատն իթիպարէն պիր սէնէյիքը օյարագ միւպարա օյունճագ էրզագը միթէնէվիան իյէ Շամը Շէրիֆտէ պուլունան հայվանաթը մրիրյէ իւինն թէմամզատան իթիպարէն պիր սէնէ զարֆընա լիւզամի պուլունան շարի վէ սամանէրն պուրանա իթասընա թալիպ օյանյարքն իթարիխը իյանէն իթիպարէն պիր հաֆիզայա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթի տարէէսինէ կէլմէլէրի իյան օլունուր։

9 հազիրան 1990	536
Նօ. 29	3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԷԼԻՐԻ

Շամը չէթէն եէլ ճիվմբնատա պուլունան ասաքիրը չահանէ իյուն իւշ եիւզ ալթը սէնէսի հազիրանքնատն իթիպարէն պիր սէնէյիր օյարագ միւպարա օյունճագ էրզագը միթէնէվիանին պուրանա իթասընա թալիպ օյանյարքն իթարիխը իյանէն իթիպարէն պիր հաֆիզայա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիյէ տարէէսինէ կէլմէլէրի իյան օլունուր։

9 հազիրան 1890	537
Նօ. 30	3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԷԼԻՐԻ

Դասօվա ֆբրգասընա պուլունան վէ պիլիճապ պուլունարրյաճագ օլան ասաքիրը չահանէ իյուն իւշ եիւզ ալթը սէնէսի թէմամզը իպթիտասընան պիր սէնէ քեամիլէ զարֆընա միւզթազի էրզագ միթէնէվվիլէ վէ սայիրէնին պուրանա իթասընա թալիպ օյանյարքն թարիխը իյանէն իթիպարէն պիր հաֆիզայա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթի տարէէսինէ կէլմէլէրի իյան օլունուր։

9 հազիրան 1890	538
Նօ. 31	3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԷԼԻՐԻ

Թէճհիզաթը ճիվնուտիյէ իյուն իքի եիւզ գրրգ տէօրմի պին արշունը ճէտիտ լաճիվբրա նէֆէր չուգասը վէ իքի եիւզ սէքսէն պէշ պին արշունը ճէտիտ պօգ էնլի ապա միւպարա օյունմագ իւզրէ միւնագասայա գօնուլմիշ օյանուզնան իթասընա թալիպ օյանյարքն հազիրանքն օն իւչինճի յարէնպիշ կիւնի մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիյէ տարէէսինէ կէլմէլէրի իյան օլունուր։

9 հազիրան 1890	539
Նօ. 32	3—3

VICHY

ՍԷՆԴ-ԵՈՐԻ ԱՂԲԻՒՐ

ԿԱՐ ԼԱՎԱԳՈՅ ՍԷՆԴ-ԵՈՐ, գեղագոյն, Բլու Լիգա, Վիշի

ԱՌՆԷՆ թարմ և հեռաւորաբար ամենէն խաղցոյին և փոխադրութեան մէջ ամենէն նուազ անպայմանելին, գերիշխանց գարման ընդդէմ լեարդի, ստամոքսի և մէջքի հիւանդութեանց, առապի և յոգնության։ Գինն է 50 շիշոց արժուկը 20 ֆրանք։ Կեղեցիներն ցուցանելու համար, իւրաքանչիւր շիշի պիտակին վրայ փնտռել սա ստորագրութիւնը։

ԿՆԴԻ. ԴԵՂԱՎԱՃԱՌՔ ԵՒ ՀԱՆՔԱՑԻՆ

428 ՋԻԵՐՈՒ Վ.ԱՃՈՒԱԿԱՆՔ 8—12

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

ԱՆԱՄՆԱԲՈՑԹՆԵՐՈՒ ԵՒ ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱՑ

ՊՈԿՍԱՆՕՖԻ ԴԻԱԻՏԻ ՀԻՒՔ

ԳՈՐԾԱՐԱՆ Ի ՄՈՍԿՈՒԱ

Նոր գարման ընդդէմ արջառի՝ ինչպէս ձիու, եզներաւոր անասնոց, ոչխարներու, շուներու մակաբոյծ ճրճիներու։

ԻՐՐ ՆԱԽԱԶԳՈՒՇՈՒԹԻՒՆ՝ 200 էն 300 մաս ջրի խառնեցէք և դուրսէն լուացէք։

ԻՐՐ ԴԱՐՄԱՆ՝ 120 էն 150 մաս ջրի խառնեցէք։ Այս չափով կ'ապանէ ճճիներն և կ'ապիսցնէ ասնանց վերքերը։ Նոյնպէս կ'անհետացնէ շուներուն յատուկ հոտ և թաչնոց փետուրներուն անկումը կ'արգիլէ։ Ոչխարներուն համար՝ կէս քիլօ հիւթ 50 լիտր ջրի մէջ։

ԻՐՐ ԱՂԸ՝ Իրր ապրը կը գործածուի ասունկերուն և պտղատու ծառերուն, կ'ոչնչացնէ օշիներն և թրթուրներն, և հետեւաբար կը գիւրացնէ ասունկին անումը։ Ըմբռնասունկերը 60 էն 80 մաս ջրի մէջ լուծուած ՊՈԿՍԱՆՕՖԻ ԴԻԱՎԻՏԻ ՀԻՒԹՈՎ, պէտք կը ծեսուն ամէն տեսակ հիւանդութիւններ և մինչեւ իսկ ՖԻԼՈՔՍԵՐԱՅԷ։

Պոկսանոֆի հիւթը 1/4, 1/2 և 1 քիլոնոց տուփերով կը ծախուի Գալաթիա, Խուրշուն խան, թիւ 18։ 411

ԽԱՐԻՍԽ

ԿԵՆԱՑ, ԵԿԱՄՏԻՑ ԵՒ ՕԳՏԱՑ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ի ՎԻԵՆՆԱ

Գործողութիւնք 1889 Դեկտ. ամսուն

Այս ամսուան մէջ ստացուած և ստորագրուած են 844 նոր մուրհակներ (բոլիս) որք կը կազմեն ապահովագրեալ գրամագլուխ։ Ֆր. 5.117.407.50

Բաժիններու գանձ. » 432 287.03

Վերաբերմանեալց առթիւ » 296.100 —

1888 դեկտ. 31ին երաշխաւորեալ հասոյթ։ Ֆր. 88.469.460.35

Ամբողջութիւն ապահովագրեալ գումարաց։ Ֆր. 434.419.824.71

Վճարեալ գումար » 132.322.564.88

Տեղեկութեանց համար դիմել առ ընդհանուր Գործակալաբարն Պ. ԼԻՈՆԵԼ ՊՈՆՏԻ։

Թիւնէլի հրապարակ, տուն Մայերի, երկրորդ յարկ։ 27

Ընկերութեան սեղանաւորն է Պ. Ս. ԱՏԼԷՐ

ՎԵՑ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆՔ ԿԱՏԱՐՈՒԱԾ

ԿԸ ՄՆԱՑ ՏԱԿԱՒԻՆ

ԵՕԹԸ ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ ՇԱՀԵԼԻՔ

ՊԷՎԻԼԱՔՈՒԱ ԼԱ ՄԱՉԱՑԻ

Պարգեւաւոր պարտատոմսերով

Երաշխաւորեալ իտալական պետութեան արժէթղթով որք Աւանդից և Փոխատուութեանց Արքայական Մետուկին յանձնուած են թիւ 2,504 և 14,614 ստացագրերու համաձայն

Այս ՊԱՐԳԵՒԱՒՈՐ ՆՈՐ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԻ ՊԷՎԻԼԱՔՈՒԱ լա Մաչայի վերակազմեալ փոխատուութիւն, հաստատուած են Իտալիոյ Ուժգերթիս Թագաւորին 1888 յուլիս 1 թուականի հրովարտակով։

Փոխառութիւնը կը բաղկանայ 32.481.900 ֆրանք գրամագլուխ, բաժանեալ 2.452.000 պարտատոմսեր։ Զնչելի է 115 վիճակահանութեամբ՝ 1889 մարտ 30էն մինչեւ 1938 դեկտեմբեր 31։ Այս 115 վիճակահանութեանց մէջ պիտի շահին

25.301 դրամական դրամատոմս՝ 8.209.000 ֆր։ արժէքով

Ակնկալեալ դէպքերուն վրայ վիճակահանութիւնները, կը մեռ տակաւին շահելիք 7 միլիոնի պարգեւ։

Իտալական կառավարութիւնը 1888 յուլիս 7 թուականի նախարարական զեկուցագրով հաստատած է Պետական Արժէթղթոց ուսանդը, իրր լիուլի բուսական ապահովելու համար փոխառութեան գործառնութիւնքը։ Այս այս, Աւանդից և Փոխառութեանց Արքայական Մետուկը ամէն վկայմանէն Իտալիոյ Թագաւորութեան Ազգային Պանքային կը յանձնէ այդ արժէթղթոց տակը, դրամագլուխներուն վճարումն և արժէթղթից գլխավորը ապահովելու համար։

Վերջին վիճակահանութիւնք տեղի ունեցան 1889 դեկտեմբեր 31ին, 500.000 ֆրանքի գլխաւոր պարգեւով մը, և 1890 մարտ 31ին՝ 250.000 ֆրանքի գլխաւոր պարգեւով մը։

ՏԱՐԻՆ ԶՈՐՍ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆՔ

1890ին — 1891ին — 1892ին

Մարտ 19|31ին — Յունիս 18|30ին — Սեպտեմբեր 18|30ին — Դեկտեմբեր 19|31ին

ՊԷՎԻԼԱՔՈՒԱ ԼԱ ՄԱՉԱՑԻ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐՈՒՆ ԳԻՆՆ Է

1 պարտատոմս 15 Ֆրանք.—10 պարտատոմս 145 Ֆրանք.—100 պարտատոմս 1,400 Ֆրանք

ՊԷՎԻԼԱՔՈՒԱ ԼԱ ՄԱՉԱՅի պարտատոմսք ի սեւ վճարելի են, հետեւաբար ամէն ժամանակ փոխանցելի են և գիւրաւ կը վճարուին։

ՊԷՎԻԼԱՔՈՒԱ ԼԱ ՄԱՉԱՅի պարտատոմսք կը կրեն Իտալիոյ Ուժգերդոյ Թագաւորին տարբերեալ հրովարտակին պատմանը, արքայական պատուիրակին տարբերութիւնը, Իտալական կառավարութեան հսկողութեան դրոշմն և վիճակահանութեանց յատուկանիշը։

Վիճակահանութիւնք տեղի կ'ունենան ի Հռոմ, Նիւմանից նախարարութեան մէջ, Իտալիոյ Ազգային Պանքային խնամքը որ փոխառութեան վարիչ անուանուած է մինչեւ յվերջ, ի ներկայութեան Արքայական պատուիրակին, որ պաշտօն ունի հսկել փոխառութեան և վիճակահանութեանց գործառնութեանց, լիազօր արժէտեսչաց։

ԳԼԽԱՒՈՐ ՊԱՐԳԵՒՔ

500,000 ֆրանք	250,000 ֆրանք	30,000 ֆրանք
400,000 »	200,000 »	20,000 »
300.000 »	50,000 »	6,000 »

և նուազ կարեւոր ուրիշ շատ պարգեւք, ընդ. ամէնը 25,301 պարգեւք։

Պարգեւով կամ պարզ գլխավճարով չահած պարտատոմսից վճարումը կը լինի Իտալիոյ Ազգային Պանքայէն, իւրաքանչիւր վիճակահանութենէն ամիս մը յետոյ։

Ըստ որում արժէթղթոց ամբողջութիւնը 32.000.000 Ֆրանքի դրամագլուխ մը կը ներկայացնէ, եւ պարգեւներուն գումարն այ 8 միլիոնը կ'անցնի, հետեւաբար՝ շահող հաւանականութիւնը ½ ի դէմ 1 է։

Արժէթուղթք ինչպէս և վիճակահանութեանց ցուցակք կը գտնուին ԻՍՏԷՐՆ ԷՃԷՆՍԻ, Քարաքէոյ, Տէյիրմէն խան, 14, Կ. Պոլիս։ 37 16—16

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՈՑԺ

Պիտի գտնեն ծերք, երիտասարդք եւ տղայք՝ եթէ միշտ գործածեն Տոքթ. Բիճէսի Սնուցիչ Հիւմը

Այս պատրաստութենէն խանութի գդալ մը, կէս գաւաթ ջրի մէջ լուծուելով, յառաջ կը բերէ սիրուն և սնուցիչ ըմպելի մը, որ կը գիւրացնէ մարսողութիւնը, զարմանալի կերպիւ կ'ամրացնէ մանուկներն և առողջ, զօրաւոր և եղնիկաձև կ'ընէ զանոնք։

Մանկանց համար գործածութեան եղանակ

Ջ. Բիճէսի Սնուցիչ Հիւթէն խանութի գդալ մը, փոքր քանակութեամբ թարմ ջրի կամ կաթի մէջ լուծուելով, յառաջ կը բերէ մանուկն մը որուն վրայ պէտք է ուշադրել 90 տարամ եռացող ջուր կամ կաթ, հոգ տանելով խառնելու մինչեւ որ եռայ։ կարելի է զայն գործածել նաեւ ծծակի մէջ։

Անհրաժեշտ գաւառաւ է պտի մայրերուն համար որք քիչ կաթ ունին կամ բնաւ չունին

Դեղագործներն կը խնդրուի լաւ ուշադրել թէ զանկի՞ թէ մոր համար է։

Եթէ կ'ուզէք որ ձեր ազաքներն առողջ և քաջակազմ բլլան, հարցուցէք Տ. Բիճէսի Սնուցիչ Հիւթն որ կը գտնուի գործարանի քով։

ԷՄՄԻՆՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Գալաթիա, Վշվլուս պահեստանոցի քով թիւ 95 և 97. 69

ՓԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱ.

Մասնաւոր բաղադրութիւն Միլանի Պրանգա եղբարց

Մատակարարք Իտալիոյ Արքայական Տան

Ոսկեայ շքադրամ՝ Բարիզի 1889ի Տիեզերական Արուեստահանդէսին մէջ.

Քան տարուան յաջողութիւն յայտնիս, յ Մարիլիա, ի Հռիկասան, Մարսէլը և Սեպտեմբեր —Շքադրամ 1885ի Անվերջոյի, 1884ի Թուրինի, 1883ի Նիսի, 1881ի Միլանի, 1888ի Մէլբուրնի և Պրուսկի, 1879ի Սիտնէյի, 1878ի Բարիզի, 1876ի Ֆիլատէլֆիոյ, 1878ի Վիեննայի մի Շքագրային ցուցահանդէսներուն մէջը։

ՓԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱ առողջապահական ամենէն ծանօթ պիգերն է։—Շատ բժիշկներէ կը յանձնարարուի իրր զգուշական դարմանական ճարտարի երկիրներու տենդերու, տարափոխիկ հիւանդութեանց և բոլորի։

ՓԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱ կը գիւրացնէ մարսողութիւնը, կը հանդարտեցնէ ծարաւը, կը դրդռէ ախորժակը, կը բուժէ գլխու ցաւը, գլխու պտոյտ, ջղային ցաւն և մելամաղձութիւնը։

Այս ըմպելիք, բոլոր ծանօթ պիգերներն և ամէնքէն գերազանց, կ'առնուի ամէն օր ճաշէն առաջ իրր ախորժարար։ Շուշէն դեղոյ, ապրու մարդոցմանէ։ կարելի է խառնել զայն վերմութի, գինիի, լեզնի ջրոյ և խաղողի հիւթ։

ՓԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱ, ինչպէս և նոր տան վերմութը, կը գտնուի գլխաւոր անուշարարաց, նպարավաճառաց և գինեվաճառաց քով։

Թուրքիոյ համար կեղրանատեղն է ՊՈՆՈՄԻ և ՐԼԷՔԻԱ։ 93

COMP. RUSSE DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՆԱՒԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՈՒՐԻ

Շաբաթական երեք եւեկուբիւնք

Օր	յամիս	ժամ	Ընդ.	Երթ	Ելք	Ցօթնոց
Բշ.	11 23	2	Եր.	Օտեսա		Ազոֆ
Դշ.	12 24	5	Եր.	Ակերմանիա		Լաղարեֆ
Դշ.	13 25	10	Առ.	Ալեքսանդրիա		Իսմայիլ
Դշ.	13 25	10	Առ.	Սեվաստոպոլ		Օլեկ
Եշ	14 26	2	Եր.	Օտեսա		Զար

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Գործակալութիւնն Ռուսական ընկերութեան ի Քիրլեմ Գարու։ 136

MERVEILLEUSE DÉCOUVERTE!

Plus d'ASTHME, Plus de SUFFOCATIONS

les Papiers, les Poudres, les Cigarettes, à base de narcotiques, calment immédiatement vos souffrances épouvantables, mais vous tuent sûrement.

ASTHMATIQUES!

Le SEUL CURATIF de l'ASTHME, Le SEUL REMÈDE INOFFENSIF qui GUÉRIT, c'est la

LIQUEUR DE L'ÉTOILE

de Calmate Lawton, parfaitement et préparée par Mario LECHAUX, Pharmacien, 164, r. Ste-Catherine, BORDEAUX

Une intéressante Notice, contenant tous les renseignements sur la médication et de nombreuses attestations de son efficacité, est envoyée gratis et franco à tous ceux qui la demandent.

DÉTAIL: Dans toutes les bonnes Pharmacies.

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՒ

Վ ԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԴԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԼԻԿԻ

Ղալաթիա Պէօյուք Միլլէթ խան, Միջազգային Թղթատարաւան վրայի յարկը

Այս նշանաւոր գործատունն՝ որ արժանաւոր համբաւ մի ստացած է իմաց, այս ամսուն եղանակին առթիւ իւր վաճառքներու քանակութեան վրայ յաւելումի կ'ընէ, որ արդէն բազմաթիւ է Ֆրանսական, Անգլիական, Գերմանական եւ Պէլճիական բերքերու զանազան տեսակներով։

Հետեւաբար իւր բուն գործարանին ապրանքներուն վրայ որք են՝ օժտի համար ամէն տեսակ ճերմակեղէնք, բանուած, կիսապզեստ, քուլիս, քորսէ, Թալէքնակ, սեղանի պիտոյք, շապկի, շապկընկեր, ստամանք, ֆլանել կանանց օրիորդաց և փոքր աղջկանց համար զարդագործուածք, ուսելցան և ուրիշ տեսակ ամենայն դիմիներ բոլորովին բնիկ տեսակ։

Հասարակաց զարմանքը կը գրաւէ մանաւանդ այն վայելչաւոր և գանազան տեսակ վերարկուներն և մաքրիներն կանանց օրիորդաց և տղայոց, որք բոլորն ալ վերջին նորաձեւութեան հանմանա ճաշակով ու շքեղութեամբ յարմնալ են։

Ցուսնչում մի ըրած է նաեւ ապրդուած զգեստներու պատրաստութեան նորաձեւութեան վրայ որ արդէն մեծ է ոյժգան, և իւր ընդարձակ արհեստանոցին շնորհիւ կրնայ կատարելագոյն գոհացնել բոլոր իւր յաճախորդները նոցա ճաշակին ու բաղձանց համեմատ ի գործ դնելով ինչ որ տարբերութիւն։ Ինչ գտնուի նան մինչեւ 16 տարեկան տղայոց համար ամէն տեսակ զգեստներ բալթոներ խիստ չափաւոր գներով։ Կը ծախուին մեծ եւ փոքր քանակութեամբ.

ՍԱԿԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ՉԿԱՅ 101

ԴԱՄԻԱՆՈՍ ՓԱՓԱՋԵԱՆ

211. Կ. ՊՈԼԻՍ ՄԱՀՄՈՒՏ ՓԱՇԱ 211

Պատիւ ունի ծանուցանել իւր բազմաթիւ յաճախորդաց թէ, իւր խանութին մէջ կը պատրաստուին թէ՛ արանց և թէ կանանց յատուկ ամէն տեսակ գեղեցիկ կոշիկներ ֆրանսական նիւթերով և Ֆրանսայէ բերուած վերջին նորաձեւութեանց համապատասխանող օրինակներու համաձայն։

Պատրաստուած կոշիկները հետեւեալ վերջին գներով կը վաճառուին։

Գոթին կալոշ	ՂՐՇ	95
Գոթին	»	67
Մոյկ	»	150
Սկարբին	»	52

Գալատական կալոշ	ՂՐՇ	45
Կանանց մուճակ	»	40
Կանանց սկարբին	»	45

291